

**“Билим берүү чөйрөсүндө сапаттын кепилдиги
боюнча агентствосу «EdNet”**

600200 Туризм

**билим берүү программасын көз карандысыз
аккредитациялоонун жыйынтыгы боюнча**

ЭКСПЕРТТИК КОМИССИЯНЫН КОРУТУНДУСУ

Окутуунун деңгээли: Бакалавриат

Ош мамлекеттик университети

Апрель, 2026

Мазмуну

Билим берүү программасы жана аккредитациялоо процесси жөнүндө кыскача маалымат	3
Программаны стандарттарга ылайык баалоо	7
1-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМУНУН МИССИЯСЫ ЖАНА БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨНҮКТҮРҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ.	7
2-СТАНДАРТ. САПАТТЫ КАМСЫЗДОО САЯСАТЫ ЖАНА СИСТЕМАСЫ.	9
3-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН МАКСАТТАРЫ ЖАНА ОКУУ НАТЫЙЖАЛАРЫ.	13
4-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ИШТЕП ЧЫГУУ, БЕКИТҮҮ ЖАНА АНЫН MAЗМУНУ, СТУДЕНТКЕ БАГЫТТАЛГАН ОКУТУУГА ШАРТ ТҮЗҮҮЧҮ ОКУУ ПРОЦЕССИ. СТУДЕНТТЕРДИН ЖЕТИШКЕНДИКТЕРИ ЖАНА БААЛАНЫШЫ.	16
5-СТАНДАРТ. ПРОФЕССОРДУК-ОКУТУУЧУЛАР КУРАМЫ.	20
6-СТАНДАРТ. ИНФРСТРУКТУРА, РЕСУРСТАР ЖАНА МАГИСТРАНТТАРДЫ КОЛДОО.....	23
7-СТАНДАРТ: ОТЧЕТТУУЛУК, АЙКЫНДУУЛУК, МААЛЫМАТТЫ БАШКАРУУ ЖАНА АНЫН ИШЕНИМДҮҮЛҮГҮ. КООМЧУЛУКТУ МААЛЫМДОО.....	26
<i>ОПтун артыкчылыктары</i>	<i>30</i>
<i>Сунушталган чаралар.....</i>	<i>31</i>
<i>Милдеттүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар.....</i>	<i>33</i>
Тиркеме 1. Эксперттик комиссия мүчөлөрүнүн өмүр баяндары (био).....	36
Тиркеме 2. Эксперттик комиссиянын билим берүү уюмуна болгон сапарынын программасы.....	37
Тиркеме 3. Окуу жыйынтыктарынын тизмеси.....	39
Тиркеме 4. Эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан анализделген документтер менен иштердин тизмеси.....	41

***Билим берүү программасы жана аккредитациялоо процесси жөнүндө
кыскача маалымат***

ББУ жөнүндө кыскача маалымат

Уюмдун менчигинин формасы	Мамлекеттик
Каттоо номери жана датасы	92413-3310-У-е, 20.06.2016 жыл
Уюмдаштыруучу	Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы
ББУнун жетекчилиги	Кожобеков Кудайберди Гапаралиевич
Аккредитациядан өтүүчү программа боюнча лицензиялык маалыматтар	№ D2018-0001 лицензиясына № 11 кошумча, мөөнөтсүз
ББУнын миссиясы	Жалпы адамзаттык баалуулуктарга ээ жана мамлекеттин туруктуу өнүгүүсүн ишке ашырууга көмөктөшүүчү заманбап адистерди даярдоо (Ош мамлекеттик университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 31-мартындагы № 7 отурумунун ПРОТОКОЛУ)
ББУнын стратегиялык максаттары	Университеттин келечектүү максаттары – ОшМУну классикалык университеттен дүйнөлүк деңгээлдеги изилдөө жана инновациялык университетке трансформациялоо. Стратегиялык максат – Дүйнөнүн алдыңкы изилдөө университеттеринин ТОП-700үнө кирүү. ОшМУну Борбордук Азиядагы эң мыкты үч университеттин бирине айландыруу.
ББУнун артыкчылыктары	Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы № 243 "Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын дараметин жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгы менен "Ош мамлекеттик университети" мекемесине өзгөчө статус ыйгарылды. 2023-2026-жылдарга карата "Ош мамлекеттик университетинин туруктуу өнүгүү модели" стратегиялык өнүктүрүү программасы Ош мамлекеттик университетинин 2025–2026-окуу жылына карата комплекстүү өнүктүрүү планы QS: Ош мамлекеттик университети (ОшМУ) дүйнөлүк туруктуу өнүгүү рейтингине кирди, QS тарабынан жарыяланган "Туруктуулук 2026" рейтинги дүйнө жүзү боюнча университеттердин айлана-чөйрөгө жана коомго тийгизген таасирин баалайт. QS Asia 2026 рейтинги: Ош мамлекеттик университети 22-орунду ээледі.

ББУнун жана ББПнын студенттеринин жана ПОКтун контингенти	Жалпы студенттердин саны-165
ББУнун көмөкчү түзүмдүк бөлүмдөрү	2-илимдин доктору, 6 – илимдин кандидаты, 2улук окутуучу (магистр), 3-окутуучу (магистр) Сапаттык көрсөткүч 72,70%

ББП жөнүндө кыскача маалымат

Программанын аталышы	Туризм
Программанын шифры	600200
Профилдин аталышы / концентрациялар	Эл аралык туризм
Ыйгарылуучу даражалар, квалификациялар	Бакалавр
Факультеттин / департаменттин/ институттун аталышы	Табият таануу, дене тарбия, туризм жана агрардык технологиялар институту
Веб-сайтка шилтеме / аккредитациялануучу программаны баракчасы	https://ttatf.oshsu.kg/pages/page/934
Факультеттин / департаменттин/ институттун уюштуруу структурасы (шилтеме)	https://ttatf.oshsu.kg/
Даярдоо деңгээли	Бакалавр
ББПдагы кредиттердин саны	240
Дареги	723500, Кыргыз Республикасы, Ош шаары, Ленин көчөсү, 331
Окутуу формасы	Күндүзгү
Окутуу тили	Кыргыз, орус
Өзүн-өзү баалоо жүргүзүүнүн даталары	Январь – март 2026-ж.
ББУга эксперттик комиссиянын сапарынын даталары	06-07 апрель 2026
Программанын жетекчиси/ кафедра башчысы	Самиев Калыбек Тартаңкушович
Биринчи аккредитациянын датасы	2021-жыл, май айы

Эксперттик комиссиянын курамы 2026-жылдын, 23 март күнү бекитилген. Комиссия курамындагы эксперттердин квалификациялары менен ББУнун ортосундагы кызыкчылыктардын кагылышуусу болбогондугу алдын ала макулдашылган. Комиссия курамы:

1. **Пулатова Гульнара Тулановна**, экономика илимдеринин кандидаты, доцент, Батырали Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек эл аралык университетинин Окуу бөлүмүнүн башчысы, EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо системасы боюнча эксперти;
2. **Жакшылыкова Тинатин Азискановна**, «Психология» кафедрасынын башчысы, «Ала-Тоо» эл аралык университети, улук илимий кызматкер;

3. **Хан Надежда Романовна**, философия илимдеринин кандидаты, Италиянын Рим шаарындагы Антонианум университетинин профессору, Борбор Азия өлкөлөрүн изилдөөчү “Faith and Reason” илимий институтунун эксперти;
4. **Дуйшо кызы Нуржан**, саясий илимдеринин кандидаты, Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Ж. Абдрахманов атындагы Мамлекеттик башкаруу Академиясынын Магистратура программасынын доценти;
5. **Койчуманова Чолпон Урушбековна**, тарых илимдеринин доктору, профессор, КР УИАнын мүчө-корреспонденти, И. Арабаев атындагы КМУнун Э.Ж. Маанаев атындагы Тарых жана социалдык-укуктук билим берүү институтунун директору;
6. **Онкошова Гульнара Калмаковна**, Көп функциялуу "Гармония" коомдук бирикмесинин жетекчиси;
7. **Арынова Наргиза Сапаралиевна**, экономика илимдеринин кандидаты, Батырали Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек эл аралык университетинин билим берүүнүн сапатын камсыздоо жана мониторинг бөлүмүнүн башчысы, EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо системасы боюнча эксперти;
8. **Садырова Гулзат Камчыбековна**, К.Скрябин атындагы Кыргыз Улуттук Агрардык Университетинин Сапат, аккредитация жана лицензиялоо бөлүмүнүн башчысы. EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо жана аккредитациялоо боюнча эксперти;
9. **Нурғалиева Алмагуль Шаймуратовна**, экономика илимдеринин кандидаты, профессор, С. Сейфуллин атындагы Казак агротехникалык изилдөө университетинин академиялык маселелер боюнча департаментинин директорунун орун басары;
10. **Нарынгуль Маргазиева**, PhD, доценттин милдетин аткаруучу, Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин туризм факультетинин деканынын орун басары;
11. **Мусабекова Зинат Ракымовна**, химия илимдеринин кандидаты, доцент, Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин химия жана химиялык технология факультетинин ЮНЕСКО физикалык жана коллоиддик химия кафедрасынын башчысы;
12. **Шаршеев Эрмек Сабырович**, техникалык илимдердин кандидаты, доцент, Б. Н. Ельцин атындагы Кыргыз-Россия Славян университетинин Архитектура, дизайн жана курулуш факультетинин «Экология жана өзгөчө кырдаалдарда коргонуу» кафедрасынын доценти;
13. **Сулайманова Майрамгул Азизбековна**, А. Мырсабеков атындагы Ош мамлекеттик педагогикалык университетинин «Химия» багыты боюнча ТТГФ тобунун 4-курс студенти.

EdNet агенттиги тарабынан эксперттик комиссияны координациялоо ишин Ч.М.Махмудова жүргүздү.

Стандарттар жана программа жалпысынан EdNet агенттигинде атайын бекитилген баа берүү шкаласы аркылуу жүргүзүлдү:

- толугу менен туура келет
- көп даражада дал келет
- жарым жартылай туура келет
- туура келбейт

Ошентип, эксперттик комиссия ар бир стандарт үчүн программага төмөнкүдөй баа берди:

1-стандарт. ББУнун миссиясы жана билим берүү программасынын өнүгүү стратегиясы.	Толугу менен туура келет
2-стандарт. ББПнын сапат кепилдигинин саясаты жана системасы.	Көп даражада дал келет
3-стандарт. Билим берүү программасын окутуунун максаты жана натыйжалары.	Көп даражада дал келет
4-стандарт. Билим берүү программасынын иштелмеси, мазмуну жана бекитилиши жана студентке багытталган окутууга өбөлгө болуучу билим берүү процесси.	Көп даражада дал келет
5-стандарт. Профессорлук-окутуучулук курам.	Толугу менен туура келет
6-стандарт. Инфраструктура, ресурстар жана студенттерди колдоо.	Көп даражада дал келет
7-стандарт. Башкаруу, маалыматтын ачык-айкындыгы жана ишенимдүүлүгү. Коомчулукка маалымат берүү.	Жарым жартылай туура келет

Эксперттик комиссиянын бардык мүчөлөрү баалоо EdNet агенттигинин стандарттарына жана агенттикти аккредитациялоо саясатына ылайык жүргүзүлгөндүгүн жана бул отчетто берилген баалоонун жыйынтыктары боюнча тыянактар чындыкка дал келерин жана коомчулукка толук таянууга боло турган, объективдүү жана калыс маалымат бере тургандыгын тастыкташат жана Агенттиктин аккредитациялоо боюнча кеңешине чечим кабыл алуу үчүн кароого сунуштарын беришет.

2026 жылдын 30 апрелиндеги №СА-16 Протоколго ылайык EdNet Агенттигин Аккредитациялоо боюнча кеңештин чечими 5 (беш) жыл мөөнөткө укук берет.

Программаны стандарттарга ылайык баалоо.

1-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМУНУН МИССИЯСЫ ЖАНА БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨНҮКТҮРҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ.

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, билим берүү уюмунун так аныкталган Миссиясы болушу керек. Билим берүү уюмунун миссиясы жалпыга маалым болушу керек. Билим берүү программасын өнүктүрүү боюнча иштелип чыккан стратегия Билим берүү уюмунун миссиясын ишке ашырууга көмөктөшүүгө тийиш .

Стандартка Колдонмо

Уюмдун миссиясы ар бир билим берүү мекемесинин стратегиялык өнүгүү планынын эң маанилүү бөлүгү болуп саналат. Ал ишмердүүлүктүн негизги максатын аныктайт. Адатта, билим берүү уюму өз ишин так миссияны аныктоо менен баштайт, бул ички стейкхолдерлерди багыттап, аларга өз алдынча, ошол эле учурда жалпы максаттарга жетүү үчүн жасааттык түрдө иштөөгө мүмкүнчүлүк берет.

Миссия келечекке болгон умтулууну чагылдырат, эмнеге аракет жумшала турганын жана кайсы баалуулуктарга артыкчылык берилерин көрсөтөт. Уюмдун миссиясы жана максаттары билим берүү уюмунун өнүгүүсүнүн негизги багытын аныктайт. Миссияга ылайык ар бир билим берүү мекемеси үчүн өнүгүү стратегиясы жана стратегиялык өнүгүү планы иштелип чыгат.

Билим берүү программасын өнүктүрүү стратегиясы – бул билим берүү программасын өнүктүрүүнү башкаруу боюнча чаралар системасы, ал узак мөөнөттүү артыкчылыктарга негизделет. Өнүктүрүү стратегиясы максаттарды коюуну, ал максаттарга жетүү үчүн иш-аракеттерди аныктоону жана бул иш-аракеттерди ишке ашыруу үчүн зарыл болгон ресурстарды мобилизациялоону камтыйт. Билим берүү программасынын стратегиялык өнүгүү планы программанын максаттарына жетүү үчүн бар ресурстарды кандайча пайдалануу керектигин сүрөттөйт.

Жалпы баа

Ош мамлекеттик университетинин миссиясы ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 31-мартындагы № 7 жыйынынын чечими менен кабыл алынган жана ал төмөндөгүдөй аныкталган: [ОшМУнун миссиясы](#) – жалпы адамзаттык баалуулуктарга ээ болгон жана мамлекеттин туруктуу өнүгүүсүнө салым кошуучу заманбап адистерди даярдоо. Миссия бардык кызыкдар тараптар үчүн, анын ичинде ПОЖго, билим алуучуларга ОшМУнун маалымат каражаттары, веб-сайты жана университеттин ичиндеги дубал тактайчалар аркылуу жеткиликтүү.

ОшМУ 2023-2026-жылдарга карата так аныкталган [“Ош мамлекеттик университетинин туруктуу өнүгүү модели”](#) стратегиялык өнүгүү программасына ээ. (ОшМУнун ОКнын 2023-жылдын 20-январындагы № 5 протоколу). ОшМУнун

приоритеттүү стратегиялык максаты - дүйнөлүк алдыңкы изилдөөчү ТОП -700 университеттердин катарына кирүү жана Борбордук Азиядагы эң мыкты 3 окуу жайдын бирөөсү болуу.

АБК, ПОЖ окуу жайдын миссиясы боюнча маалыматка ээ жана миссияны ишке ашыруу боюнча милдеттерин так билишет. Табият таануу, дене тарбия, туризм жана агрардык технологиялар институтунун окутуучулук курамы менен маектешүү учурунда ПОЖ ОшМУнун стратегиялык максаттарын жогорку деңгээлде өздөштүргөнүн жана аларды билим берүү программасынын алкагында ишке ашырууда активдүү катышып жатышканын көрсөтүштү. Бирок маектешүү учурунда белгилүү болгондой айрым студенттердин университеттин миссиясы жана стратегиялык өнүгүү планы менен тааныштыгы жок экендиги аныкталды. Студенттерди окуу жайдын миссиясы жана стратегиялык максаттарын ишке ашыруу боюнча программалык деңгээлде аткарылып жаткан иш-чараларга активдүү тартып, алардын аткарылышы боюнча жүргүзүлгөн талкууларга катыштыруу мүмкүнчүлүктөрүн карап чыгуу керектиги аныкталды.

600200 Туризм багыты, эл аралык туризм профили боюнча студенттерди даярдоодогу ББПсын өнүктүрүү иш чаралары, ОшМУнун миссиясын ишке ашыруудагы стратегиялык өнүгүү планынын, концепцияларынын негизинде жүргүзүлөт. 600200 Туризм багытынын ББПнын стратегиялык өнүгүү планы 2023-2027-жылдар үчүн кабыл алынып, билим берүүдөгү сапат кепилдигин жогорулатууда сегиз багыт боюнча негизги маселелер каралып, аны ишке ашыруунун индикаторлору белгиленген.

ББПнын стратегиялык планын ишке ашырылышы кафедранын жылдык отчетторунун негизинде мониторинг жүргүзүлүп, талдоого алынат жана кафедранын отурумдарында талкууга алынат.

Артыкчылыктары:

1. ББУнун миссиясы компетенттүү кесипкөй адистерди даярдоо принциптерин эске алуу менен так, ачык айкын иштелип чыккан жана ал окуу жайдын маалымат каражаттары аркылуу бардык кызыкдар тараптар үчүн жеткиликтүү.
2. ББУнун жана ББПнын туруктуу өнүгүү моделине, билим берүү кызматтарын модернизациялоого жана эл аралык интеграцияга багытталган стратегиялык өнүгүү планы кабыл алынган.

Сунушталган чаралар:

1. 600200. Туризм багыты боюнча ББПнын стратегиялык планын ишке ашырууда, анын аткарылышы боюнча жыйынтыктарды чыгарууда студенттер жана иш берүүчүлөр менен талкууга алып, пландын аткарылышы боюнча жетишпеген учурлар байкалса, стратегиялык планга өзгөртүү, толуктоо киргизүү мүмкүнчүлүгүн карап чыгуу.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар: жок

Комиссиянын Стандарт 1 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү EdNet агенттигинин ушул стандартына: Толугу менен туура келет

2-СТАНДАРТ. САПАТТЫ КАМСЫЗДОО САЯСАТЫ ЖАНА СИСТЕМАСЫ.

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, билим берүү программасы академиялык сапатты камсыздоо саясатына жана системасына карата талаптарды аныктап, анын түзүлүшү жана ишке ашырылышы боюнча сапатты кепилдөө механизмдерин камтышы керек. Сапатты кепилдөө тутумуна ылайык, билим берүү уюму сапатты тыштан камсыздоо процедураларын үзгүлтүксүз негизде өткөрүп турууну жана ББПны тынымсыз өркүндөтүүнү караштырат.

Ички кызыкдар тараптар бул саясатты тышкы стейкхолдерлерди тартуу менен тиешелүү структуралар жана процесстер аркылуу иштеп чыгышы жана ишке ашырышы керек.

Билим берүү уюму программаларды көзөмөлдөөнү жана мезгил-мезгили менен карап чыгууну ишке ашыруусу зарыл. Бул аракеттер коюлган максаттарга жетүүнү жана студенттер менен коомдун муктаждыктарына ылайык келүүнү камсыз кылат. Карап чыгуу жыйынтыктары программаларды үзгүлтүксүз жакшыртууга багытталган болушу керек. Ар кандай пландалган иш-аракеттер же алынган жыйынтыктар бардык кызыкдар тараптарга маалымдалышы зарыл.

Программаны ишке ашыруу процессинде академиялык эркиндик жана академиялык чынчылдык принциптери сакталышы керек. ББПнын ички кызыкдар тараптары сапатты кепилдөө үчүн биргелешкен жоопкерчиликти сезишет.

Билим берүү программасын ишке ашыруу алкагында билим берүү программасынын Окуу натыйжаларынын максаттары менен мазмунун кайра карап чыгуу жана өзгөртүүлөрдү киргизүү механизми, ошондой эле Окуу натыйжаларына жетүү жана билим берүү программасын өркүндөтүү үчүн окуу процессин мониторинг кылуу, баалоо жана оңдоо механизми аныкталышы керек.

Программаны ишке ашыруу учурунда бардык кызматкерлердин ишинин натыйжалуулугун тийиштүү баалоо камсыз кылынат жана профессордук-окутуучулар курам менен административдик персоналдын компетенттүүлүгүн жана ишмердүүлүгүн көзөмөлдөө, баалоо жана өркүндөтүү механизми иштейт.

Ички кызыкдар тараптардын канааттануу деңгээлин баалоо механизмдери ББП сапатын жакшыртууга багытталган.

Стандартка Колдонмо

Уюмдун миссиясы ар бир билим берүү мекемесинин стратегиялык өнүгүү планынын эң маанилүү бөлүгү болуп саналат. Ал ишмердүүлүктүн негизги максатын аныктайт. Адатта, билим берүү уюму өз ишин так миссияны аныктоо менен баштайт, бул ички стейкхолдерлерди багыттап, аларга өз алдынча, ошол эле учурда жалпы максаттарга жетүү үчүн жамааттык түрдө иштөөгө мүмкүнчүлүк берет.

Миссия келечекке болгон умтулууну чагылдырат, эмнеге аракет жумшала турганын жана кайсы баалуулуктарга артыкчылык берилерин көрсөтөт. Уюмдун миссиясы жана максаттары

билим берүү уюмунун өнүгүүсүнүн негизги багытын аныктайт. Миссияга ылайык ар бир билим берүү мекемеси үчүн өнүгүү стратегиясы жана стратегиялык өнүгүү планы иштелип чыгат.

Билим берүү программасын өнүктүрүү стратегиясы – бул билим берүү программасын өнүктүрүүнү башкаруу боюнча чаралар системасы, ал узак мөөнөттүү артыкчылыктарга негизделет. Өнүктүрүү стратегиясы максаттарды коюуну, ал максаттарга жетүү үчүн иш-аракеттерди аныктоону жана бул иш-аракеттерди ишке ашыруу үчүн зарыл болгон ресурстарды мобилизациялоону камтыйт. Билим берүү программасынын стратегиялык өнүгүү планы программанын максаттарына жетүү үчүн бар ресурстарды кандайча пайдалануу керектигин сүрөттөйт.

Жалпы баа

Стандартты талдоо көрсөткөндөй ОшМУда 2023-жылдын 11-августунда кабыл алынган № 179 КРнын [“Билим берүү жөнүндөгү” мыйзамынын](#) талаптарына төп келген, окуу жайдын стратегиялык өнүгүүсү менен айкалышкан билим берүүнүн сапатынын ички жана сырткы баалоосун шарттаган сапат кепилдигин системасы ишке киргизилген.

Институционалдык деңгээлде окуу жайдын билим берүү жараянынын сапатын үзгүлтүксүз жакшыртуу, билим берүүнүн сапатына көзөмөл, мониторинг жүргүзүү, бүтүрүүчүлөрдү сапаттуу даярдоо боюнча түзүмдөрдүн ишмердүүлүгүнүн жыйынтыктарын баалоо, билим берүү жараянын окуу-усулдук, материалдык, маалыматтык камсыздалышынын сапатына экспертиза жүргүзүү жана сапат кепилдигин камсыздоо аспектилери ишке ашыруу үчүн университетте [Академиялык иштер жана билим берүү саясатын өнүктүрүүнү стратегиялык пландаштыруу башкармалыгы, окутуунун сапаты жана методикалык камсыздоо бөлүмү](#) ОшМУнун сапат айдыңындагы [саясатынын](#) негизинде иш алып барат. ОшМУ билим берүүнүн сапатынын кепилдигин камсыздоодо [Билим берүүнүн сапатын башкаруу системасынын процесстеринин реестери](#) иштелип чыгып, 2025-жылдын 29-декабрында ОКда кабыл алынып, бекитилген.

Түзүмдө билим берүүнүн сапатын камсыздоо жоопкерчилиги түздөн түз Табият таануу, дене тарбия, туризм жана агрардык технологиялар институтунун директоруна жана кафедра башчысына жүктөлгөн. БПны ишке ашыруунун сапатын камсыздоону институттун жетекчилиги жана окуу-усулдук кеңеши координациялайт. Ал эми БПны ишке ашырууда сапатты камсыздоо ОИ боюнча проректору жана академиялык иштер жана билим берүү саясатын өнүктүрүүнү стратегиялык пландаштыруу башкармалыгы тарабынан көзөмөлгө алынат.

Сапатты камсыздалышын көзөмөлгө алуу ар бир окуу жылы үчүн түзүлгөн жумушчу окуу пландарынын аткарылышын көзөмөлгө алуу, окуу планындагы дисциплиналардын ырааттуулугунун сакталышынан баштап, алардын жыйынтыктарын (студенттердин билимдерин баалоо) көзөмөлгө алууга чейинки мезгилдүү текшерүүлөр аркылуу ишке ашырылат. Андан сырткары кызыкдар тараптар арасында окуу жайдын билим берүү жараянына канааттануусун баалоо максатында жүргүзүлгөн сурамжылоолор аркылуу сапаттын камсыздалышына мониторинг жүргүзүлүп турат.

Окуу жайда сапатты камсыздоо багытында студенттер арасында окуу жайдын билим берүү ишмердүүлүгүнө канааттануусун аныктоо [“Студенттердин ОшМУда билим алууга жана билим алуу шарттарына канааттануусуна мониторинг”](#) жөнүндө жобосунун негизинде жүргүзүлөт. Мындан сырткары ушул эле максатта ББПнын алкагында иш берүүчүлөрдүн арасында да анкетирлөө өткөрүлөт. Сурамжылоонун жыйынтыгы менен аналитикалык отчеттор даярдалган. Бирок сурамжылоонун жыйынтыгы менен кызыкдар тараптар тарабынан ББП ишке ашырууда белгиленген кемчиликтерди жоюу, сунуштарды ишке ашыруу боюнча иш-чаралардын планы иштелип чыккан эмес. мындан сырткары ПОЖ менен маектешүү учурунда белгилүү болгондой окутуучулар үчүн окуу жайдын жетекчилигине сунуштар, окуу жайдын ишмердүүлүгүн жакшыртуу боюнча пикирлерин, сунуштарын жеткирүү боюнча атайын окуу жайдын сайтында “Ишеним кутуча” ишке киргизилген, бирок бул чат аркылуу бардык эле учурда жеке пикирлерин толук билдире албастыктарын белгилеп өтүштү.

600200. Туризм багыты боюнча ЖККББС 600200 Туризм жогорку кесиптик билим берүү стандарты 2025-жылдын 19-июнундагы ОшМУнун Окуу-усулдук бирикмесинин табият таануу, туризм жана агрардык илимдер билим берүү багыттары боюнча тармактык комитетинде талкууланып, № 4 токтому менен ОшМУнун Окуу-усулдук бирикмесинин Координациялык кеңешинин 2025-жылдын 24-июнундагы № 4 токтому менен жактырылып, окуу жайдын 2025-жылдын 5-июлдагы № 9 токтомунун негизинде бекитүүгө сунушталып, ректордун № 3426 буйругу менен бекитилип ишке киргизилген. Билим берүү стандарты эл аралык экспертизадан өтүп Тюмень мамлекеттик университетинин (Россия) эл аралык байланыштар, чет өлкөлүк аймак таануу жана туризм кафедрасынын профессору, география илимдеринин кандидаты Д.А. Дириндин, Торайгыров университетинин (Казакстан) география жана туризм кафедрасынын ассоциацияланган профессору, география илимдеринин кандидаты М.А. Алькеевдин, Чирчик мамлекеттик педагогикалык университетинин (Өзбекстан) туризм кафедрасынын башчысы, географиялык илимдер боюнча философия доктору (PhD) Ш.Г. Шомуродованын экспертизалык бүтүмдөрүн алышкан. 600200. Туризм багыты боюнча жогоруда белгиленген билим берүү стандартына ылайык НББПсы иштелип чыккан. НББПсы ОшМУнун миссиясына шайкеш келген үч максаттан жана 9 окуунун натыйжасынан турат жана ОН калыптандыруучу компетенциялардын матрицасы түзүлгөн. Өздүк баалоону жүргүзүүнүн жыйынтыгында берилген өздүк отчетто дагы, эксперттик комиссиянын иш сапары учурунда дагы ББПнын сапатын камсыздоо боюнча тышкы баалоодон НББПны өткөрүп туруу процедураларын ишке ашыруу боюнча тастыктоочу документтерди көрсөтө алышкан жок.

Өздүк отчетто НББПны түзүү эмгек рыногунун шарттарына ылайык, иш-берүүчүлөрдүн сунуштары аркылуу ишке ашырылат деп белгиленгени менен, талдоого алынган тастыктоочу документтерде, кафедранын жыйналыштарынын протоколдорунда иш берүүчүлөр тарабынан берилген сунуштар боюнча маалымат көрө алган жокпуз. Ал эми 600200. Туризм НББПнын тандоо курстарынын каталогу ОшМУнун [Элективдик курстарды уюштуруу жана өткөрүү жобосуна](#) ылайык иштелип чыккан эмес. Тандоо курстарынын каталогуна киргизилген дисциплиналар боюнча каталогдо маалымат (окутуунун натыйжасы, калыптандыруучу компетенциялар ж.б.) киргизилген эмес. Студенттер менен болгон маектешүүдө белгилүү болгондой студенттер үчүн тандоо курстарын тандоо процедурасы окуу жылынын башында (2025-2026-окуу жылы үчүн

август айында) кыскача видеоролик түрүндө даярдалган презентацияларды көрсөтүү аркылуу жүргүзүлөт. Студенттер өздөрүнүн талаптарына жараша курстарды тандоо укугуна ээ экендигин белгилешти.

Билим берүү программасы академиялык эркиндик жана академиялык чынчылдык принциптеринин негизинде ишке ашырылат. Билим берүү жараянында окутуучулар жана студенттер тарабынан билим берүүнү камсыз кылган материалдарды иштеп чыгууда (жумушчу программалар, силлабустар, окутуу материалдары, студенттердин өз алдынча иштеринин жыйынтыктары ж. б.) антиплагиат системасы ишке киргизилген. Өздүк отчетто билим берүү процесстеринде окутуучулар жана студенттер жасалма интеллекттин айрым платформаларын колдонушаары белгиленген бирок өздүк отчетто дагы маектешүү учурунда дагы бул процесстин кандай жол менен ишке ашырылышы тууралуу айтып бере алышкан жок. Студенттер менен маектешүү учурунда билим берүүнүн сапатын жогорулатууда студенттер, иш берүүчүлөр окуу жараянында практиканын көлөмүн көбөйтүү, иш ордунда окутуу практикасын киргизүү, дуалдык окутуу системасын ишке ашырып, насаатчылык ишмердүүлүгүн өндүрүштүк базада ишке ашырууну жана химиялык-экологиялык экспертиза жүргүзүүдө практикалык компетенцияларды толук кандуу камсыздандыруу максатында заманбап санариптик көндүмдөрдү калыптандыруучу дисциплиналарды (туризмдеги санариптик маркетинг, мейманканаларды жана авиабилеттерди броньдоочу системалар, туристик локацияларды виртуалдык турлар аркылуу көрсөтүү ж. б. санариптик көндүмдөр) окуу планына киргизүүнү сунушташты.

Эксперттик комиссия ББУ тарабынан камсыздалган тастыктоочу документтерди талдоого алып төмөнкүлөрдү тастактайт: ББУ ПОЖдун жана кызматкерлердин ишмердүүлүгүн жыйынтыктарын баалоо системасы (KPI) ишке киргизилген, компетенттүүлүктү жогорулатуу механизмдери толук кандуу ишке ашырылып жатат, ББПда кызыкдар тараптардын канааттануусун баалоо механизмдери иштеп жатат, билим берүү ишмердүүлүгү академиялык эркиндик жана академиялык чынчылдык принциптери аркылуу ишке ашырылат жалпысынан институционалдык деңгээлде сапатты камсыздоо боюнча сапатты кепилдөө системасы жогорку деңгээлде ишке ашырылган. ал эми программалык деңгээлде бул багытта ББУнун сапатты камсыздоо саясатын ишке ашыруу багытында ишмердүүлүктү күчөтүү керек.

Артыкчылыктары:

1. Университетте сапатты камсыздоо системасы ийгиликтүү ишке киргизилип, тиешелүү башкаруу түзүмдөрү ишке киргизилип, ченемдик-укуктук база түзүлгөн.
2. Билим берүү жараянында академиялык эркиндик жана чынчылдык принциптери кармалып, плагиатка каршы системалар колдонулууда. Ошондой эле, окутуучулардын жана кызматкерлердин ишмердүүлүгүн баалоочу KPI системасы ийгиликтүү иштеп жатат.
3. 600200 Туризм багыты боюнча билим берүү стандарты эл аралык эксперттер тарабынан экспертизадан өткөрүлүп, эл аралык тажрыйба эске алынган.

Сунушталган чаралар:

1. Сурамжылоолордун жыйынтыгынын негизинде гана чектелбестен, иш берүүчүлөрдүн жана студенттердин сунуштарын ишке ашыруу боюнча атайын "Иш-чаралар планын" бекитип, анын аткарылышына мониторинг жүргүзүү;
2. Санариптик "Ишеним кутучасы" аркылуу пикир билдирүүнүн купуялуулугун жана коопсуздугун камсыздап, студенттер менен ПОЖдун сунуштарын ачык талкуулоо үчүн университеттин ичинде эркин форматтагы диалог аянтчаларын уюштуруу;
3. Окуу жараянында ЖИ платформаларын колдонуунун так эрежелерин жана алгоритмин иштеп чыгып, аны академиялык саясатка киргизүү (кайсы тапшырмаларда колдонууга болот, кайсыларда болбойт).

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Студенттердин жана иш берүүчүлөрдүн сунуштарынын негизинде элективдик курстардын каталогун стандартташтыруу (компетенцияларды жана окутуунун натыйжаларын толук көрсөтүү менен) жана окуу планына заманбап санариптик көндүмдөрдү камтыган практикалык компоненттерди интеграциялоо.
2. Билим берүү программасынын стратегиялык планынын сапатты камсыздоо боюнча пункттарын ишке ашыруу үчүн окуу жараянына практикага багыттап окутуу, иш орундарында окутуу элементтерин киргизүү. Студенттерди реалдуу жумуш шарттарына даярдоо, практикалык көндүмдөрүн окуу мезгилинде калыптандырып, теория менен практиканы натыйжалуу айкалыштыруу менен практикалык жактан даяр адис катары калыптануусун камсыздоо. Иш берүүчүлөр менен кызматташтыкты күчөтүү менен дуалдык окутууну ишке ашыруу боюнча иштерди күчөтүү.

Комиссиянын Стандарт 2 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү EdNet агенттигинин 2 стандартына: Көп даражада дал келет.

3-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН МАКСАТТАРЫ ЖАНА ОКУУ НАТЫЙЖАЛАРЫ.

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, билим берүү программасы так аныкталган жана бекитилген окуу Максаттарын жана Натыйжаларын камтышы керек, алар билим берүү программасынын стейкхолдерлеринин (керектөөчүлөрдүн/кызыкдар тараптардын) талаптарын жана суроо-талаптарын эске алып, билим берүү уюмунун миссиясына шайкеш келиши зарыл.

Окуунун натыйжалары деп, билим берүү программасын аяктагандан кийин студенттин билимин, жөндөмдөрүн жана көндүмдөрүн колдонуу жөндөмдүүлүгүн (компетенцияларын) түшүнүүгө болот.

Окуунун натыйжалары билим берүү программасынын максаттарына, квалификациялардын улуттук алкагына жана мамлекеттик билим берүү стандарттарына шайкеш келиши жана жооп бериши зарыл.

Стандартка Колдонмо

Окуу Максаттары жана окуу Натыйжалары билим берүү программасын өнүктүрүүнүн негизги түзүүчү бөлүктөрүнүн бири болуп саналат. Стейкхолдерлердин, айрыкча иш берүүчүлөрдүн, окуу максаттарын жана окуу Натыйжаларын түзүүгө катышуусу көз карандысыз аккредитациянын негизги талаптарынын бири болуп эсептелет. Билим берүү программасы күткөн окуу Натыйжаларына жетишилгенин жана билим берүү программасынын окуу процессинин натыйжага багытталгандыгын көрсөтүүгө тийиш.

Окуу Максаттары жана окуу Натыйжалары жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарга каршы келбейт, тескерисинче, алардын өркүндөтүлүшүнө өбөлгө түзөт.

Окуу Натыйжалары аркылуу билим берүү программасы өзүнүн уникалдуулугун конкреттүү билим берүү уюмунда көрсөтө алат.

Жалпы баа

Эксперттик комиссия 600200 Туризм багыты (бакалавр) “Эл аралык туризм” профили боюнча өздүк отчет жана тастыктоочу докумендер менен таанышып чыгып, кызыкдар тараптар менен маектешүүлөрдүн жыйынтыгын талдоого алып, төмөндөгүлөрдү белгилейт. ОшМУ өзгөчө макамдагы университет болгондугунан аккредитациялануучу программа эксперименталдык ББПын, анын негизинде базалык окуу программасын иштеп чыккан. ББПнын окуу максаттары (ОМ) жана күтүлүүчү окуу натыйжалары (ОН) университеттин миссиясына шайкеш келет. ББПны ишке ашырууда 3 максат жана 9 окуу натыйжасы иштелип чыккан: 3 максаттын ичинен 2 максат мамлекеттик стандарттагы максаттарга шайкеш келип, үчүнчү максат ББПнын уникалдуулугун чагылдырат жана ОшМУнун классикалык университеттен - дүйнөлүк деңгээлдеги изилдөөчү жана инновациялык университетке трансформациялоо максатына шайкеш түзүлгөн. ББПнын максаттары жана ОНлары 600200. Туризм багытынын ЖББПна каршы келбейт. Окуу максаттары менен окуу натыйжалары ортосунда байланыш көрсөтүлгөн. 9 ОНдун ичинен 6 ОН мамлекеттик билим берүү стандарттарына шайкеш келсе, 3 ОН ББПнын өзгөчө статусуна ылайык атаандаштык артыкчылыктарды камсыз кылууга багытталган.

ББПнын максатын аныктоодо кызыкдар тараптар менен тактап айтканда, иш берүүчүлөрдүн катышуусу менен ишке ашкандыгы өзүн өзү баалоо отчетунда белгиленип, тийиштүү протоколдору менен таанышып чыктык. Жолугушуу учурунда дагы иш берүүчүлөр окуу жай менен тыгыз кызматташтыкта экендигин тастыкташты. Сырткы кызыкдар тараптар менен 2025-жылдын 25-майында ББПсын жана окутуунун натыйжалары талкуулангандыгы, жыйынтыгында тандоо курсу боюнча НББПга кызыкдар тараптар сунуштаган дисциплиналар киргизилгендиги өздүк отчетто

жазылган. Жолугушуу учурунда дагы ички жана сырткы кызыкдар тараптар диалогго ачык экендиги жана кызматташууга даяр экендиги маалым болду.

Эксперттик комиссия окуу натыйжаларынын уникалдуулугу катары Эксперименталдык окуу планынын негизинде даярдалган базалык окуу планындагы айрым аспекттерди белгилейт. Базалык окуу планынын жалпы билим берүү цикли “Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр”, “Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар”, “Soft skills көндүмдөр (жумшак көндүмдөр)”, “STEM көндүмдөр” аталышындагы багыттарга (дисциплиналардын каталогу) бөлүнгөн. Билим алуучулар жалпы билим берүү циклиндеги багыттарга сунушталган дисциплиналарды өз алдынча тандай алат. Ар бир багытка 3төн кем эмес дисциплина сунушталат. Ар бир багыт кандай компетенцияларды калыптандырат жана кайсыл ОНдорду камсыз кылат таблицада берилген. Бул тандалма дисциплиналар ОшМУнун Элективдик курстарды уюштуруу жана өткөрүү жөнүндөгү жобосуна ылайык түзүлгөн. Аталган жобо университеттин сайтында жарыяланган.

Артыкчылыктары:

1. Окутуунун натыйжалары 600200. Туризм багыты боюнча ЖКББСндагы талаптарды (калыптануучу компетенцияларды) толук чагылдырат.
2. ББПнын максаты жана окутуунун натыйжалары сырткы жана ички кызыкдар тараптардын сунуштарын, талаптарын эске алуу менен кабыл алынган.

Сунушталган чаралар:

1. Эмгек рыногунун актуалдуу талаптарын жана кесиптик чөйрөдөгү динамиканы эске алуу менен окуу натыйжаларын системалуу жаңылоо.
2. Окуу натыйжаларынын өлчөнүмдүүлүгүн анализдөө. Атап айтканда, “..илимий ишмердүүлүктө колдонуу” сыяктуу окуу натыйжаларынын бакалавриат деңгээлине шайкештиги жана ал ОНын өлчөнүмдүүлүгүн карап чыгуу.
3. «Эл аралык туризм» профили боюнча бүтүрүүчүлөрдүн атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу максатында, ББПнын окуу максаттарын жана окуу натыйжаларын жаңылоо процесстерине кызыкдар тарап катары эл аралык эмгек рыногунун иш берүүчүлөрүн тартуу.
4. Тандоо курстары (STEM, Soft Skills) аркылуу калыптанган компетенциялардын туризм индустриясынын талаптарына канчалык деңгээлде жооп берерин аныктоо үчүн бүтүрүүчүлөрдүн жана иш берүүчүлөрдүн арасында системалуу сурамжылоо жүргүзүү.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Программанын уникалдуу 3 окуу натыйжасын баалоо үчүн атайын критерийлерди жана индикаторлорду иштеп чыгуу. Алар силлабустарда так чагылдырылышы керек.
2. Эксперименталдык окуу планынын натыйжалуулугун талдоого алуу (студенттердин жетишкендиктерин сапаттык жана сандык көрсөткүчтөр менен талдоо жана анын жыйынтыгын келерки окуу жылынын планына корректировка катары +киргизүү)

Комиссиянын Стандарт 3 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү EdNet агенттигинин 2 стандартына: Көп даражада дал келет

4-СТАНДАРТ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ИШТЕП ЧЫГУУ, БЕКИТҮҮ ЖАНА АНЫН МАЗМУНУ, СТУДЕНТКЕ БАГЫТТАЛГАН ОКУТУУГА ШАРТ ТҮЗҮҮЧҮ ОКУУ ПРОЦЕССИ. СТУДЕНТТЕРДИН ЖЕТИШКЕНДИКТЕРИ ЖАНА БААЛАНЫШЫ.

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, билим берүү уюмдары өз программаларын иштеп чыгуу жана бекитүү процедураларына ээ болушу керек. Билим берүү программалары белгиленген максаттарга ылайык иштелип чыгышы зарыл.

Билим берүү программасынын түзүмү жана мазмуну Окуу натыйжаларын камсыздоого тийиш. Билим берүү программасынын ичинде дисциплиналар жана алардын логикалык ырааттуулугу так аныкталган, кредиттердин саны Билим берүү программасынын алкагында белгиленген дисциплиналарга туура келет.

Колдонулган окутуу формалары жана ыкмалары, ишке ашырылып жаткан Билим берүү программасы бардык студенттердин Окуу натыйжаларына жетишүүсүнө кепилдик бериши керек.

Программаны өздөштүрүүнүн натыйжасында алынган квалификация так аныкталып жана түшүндүрүлүп, улуттук квалификациялар түзүмүнүн белгилүү бир деңгээлине ылайык келиши керек.

Программа студенттерди окуу жараянын биргелешип түзүүгө активдүү катышууга шыктандырышы зарыл, ал эми студенттердин жетишкендиктерин баалоо ушул ыкманы чагылдырышы керек.

Билим берүү уюму / Билим берүү программасы студенттин “өмүр циклинин” бардык этаптарын – атап айтканда, кабыл алуу, академиялык ийгилик, бүтүрүү жана таанылуусун – камтыган алдын ала аныкталган жана жарыяланган эрежелерди бирдей колдонушу зарыл.

Билим берүү программасында колдонулган ыкмалар дисциплиналардын/модулдардын/программалардын Окуу натыйжаларын ачык, объективдүү жана адекваттуу баалоону камсыз кылууга тийиш.

Билим берүү программасы инновациялык практикаларды киргизүүнү, практика уюштурууну, студенттердин өз алдынча иштерин, студенттердин илимий-изилдөө иштерин жана башка Окуу натыйжаларына жетишүүнү камсыз кылуучу иш-чараларды камтыйт.

Студенттерге аналитикалык жана сынчыл ой жүгүртүү принциптерин үйрөтүү каралган.

Студенттердин жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен ийкемдүү окуу траекторияларын ишке ашырууга мүмкүнчүлүк түзгөн жагымдуу билим берүү чөйрөсү түзүлүшү керек.

Студенттер менен окутуучулардын ортосундагы өз ара аракеттенүү студенттин инсандыгына урмат-сый көрсөтүүнү камсыздайт.

Билим берүү программасы студенттердин Окуу натыйжаларына толук жетишүүсүн камсыз кылуу үчүн маалыматтык-билим берүү, илимий-изилдөө жана окуу-усулдук ресурстар (усулдук колдонмолор, китептер, электрондук ресурстар, кошумча адабияттар) менен камсыз болушу керек.

Академиялык мобилдүүлүк маанилүү фактор болуп саналат, ал студенттердин окуу планынын бир катар дисциплиналарын башка өлкөлөрдүн же өлкөнүн Билим берүү уюмдарында окуп-үйрөнүүсүн, практикаларды жана стажировкаларды өтүүсүн карайт.

Билим берүү программасы башка университеттер жана илимий мекемелер менен өнөктөштүктү өнүктүрүп, студенттерге башка университеттердин ресурстарына жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат.

Стандартка Колдонм

Билим берүү программалары билим берүү уюмдарынын билим берүү миссиясынын өзөгүн түзөт. Алар студенттерге академиялык билимдерди жана маанилүү көндүмдөрдү, анын ичинде алардын инсандык өнүгүүсүнө таасир эте турган жана келечектеги карьерасында колдонсо болот.

Студентке багытталган окутуу жана окутуу мотивацияны, өз алдынча ой жүгүртүүнү жана студенттердин окуу процессине катышуусун өнүктүрүүдө маанилүү роль ойнойт. Бул процесс окуу планын иштеп чыгууга жана тапшырууга, ошондой эле окуунун натыйжаларын баалоого тең салмактуу мамилени талап кылат.

Студенттерге академиялык карьерасын өнүктүрүү үчүн зарыл болгон шарттарды жана колдоону камсыз кылуу жеке студенттердин, программалардын, мекемелердин жана системалардын эң жаакы кызыкчылыктарын эске алуу менен жасалышы керек. Студенттик кабыл алуу, таануу жана аяктоо жол-жоболору белгиленген максаттарга жооп бериши абдан маанилүү, айрыкча студенттердин өлкө ичинде жана эл аралык деңгээлде мобилдүүлүгүнүн чөйрөсүндө.

Кируу саясаттары, процесстери жана студенттерди кабыл алуу критерийлери бирдиктүү жана ачык-айкын түрдө ишке ашырылышы маанилүү. Жогорку окуу жайына кабыл алынгандан кийин студенттерге университетке жана билим берүү программасына ылайыкташуу мүмкүнчүлүгүн берүү керек.

Мекемелер студенттердин жетишкендиктери боюнча маалыматты чогултуу, көзөмөлдөө жана көзөмөлдөө процесстерин жана инструменттерин ишке ашыруусу керек.

Жогорку билим берүүнүн квалификациясын, окуу мөөнөттөрүн жана мурунку билимин объективдүү таануу, анын ичинде формалдуу эмес жана формалдуу эмес окутууну таануу студенттердин окуу процессинде прогрессти камсыз кылуунун жана ошол эле учурда мобилдүүлүккө көмөктөшүүнүн ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

Бүтүрүү студенттин билим алуу мезгилинин туу чокусун билдирет. Студенттер жетишилген квалификацияны түшүндүргөн тиешелүү документтерди, анын ичинде жетишилген окуу натыйжаларын, алынган билимдин контексти, деңгээлин, мазмунун жана статусун, ошондой эле ийгиликтүү аяктагандыгынын далилдерин алышы керек.

Жалпы баа

Аккредитациялануучу программаны ишке ашырууда ар бир окутуучунун иштелип чыккан ОМК, жумушчу окуу программалары, силлабус жана лекция, лабораториялык, практикалык сабактардын иштелмелери MYEDU программасына жүктөлгөндүгү белгиленген. Эксперттик комиссия визит учурунда MYEDU программасынын

окутуучулар жана студенттер тарабынан кандай колдонулаары боюнча алгоритми менен тааныштырды. Алгоритм боюнча окутуучу программага окуу материалдарын кантип жүктөп, ал менен студенттер кандайча пайдалана ала турган процесстерин көрө алышты.

Эксперттик комиссияга сунушталган силлабустарда ОН камсыз кылуудагы дисциплинанын салымы көрсөтүлгөн. Ошону менен катар, эксперттик комиссия карап чыккан силлабустарда айрым аспекттерди байкоого мүмкүн. Мисалы, кээ бир дисциплиналардын силлабусунда көрсөтүлгөн адабияттар эски. Мисалы “Топонимика жана жергиликтүү терминдер” дисциплинасынын колдонулган адабияттарынын эң жаңысы 1990-жылга таандык. Ошону менен катар, “Эл аралык туризм” дисциплинасынын силлабусунда колдонулган адабияттар тизмесиндеги айрым адабияттар дисциплинага ылайыктуулугу суроо жаратат. Ал эми “Туризмге киришүү” дисциплинасында (“Введение в туризме”) “Туризм маркетинги” (“Маркетинг в туризме”) дисциплинасынын ОНу жазылганы аныкталды.

Билим берүү программасынын алкагында дисциплиналар жана алардын логикалык ырааттуулугун силлабустарды талдоо аркылуу баалоодо эксперттик комиссия төмөнкү жагдайларды аныктады: “Экскурсиялык иш” 8 семестрдин сабагы, “Гид экскурсоводдун жумушунун усулу” - 3 семестрдин сабагы. “Гид экскурсоводдун жумушунун усулу” сабагы (силлабустун ичинде - Гид экскурсоводдун иштөө методикасы деп берилген) менен “Экскурсиялык иш” сабагынын силлабустары салыштырылганда кайталанган маалыматтар аныкталды. Атап айтканда, курстун мүнөздөмөсү, курстун максаты жана дисциплинанын күтүлүүчү ОНры 90%га окшош ошондой эле календарлык-тематикалык планында да кайталануулар кездешет. Эксперттик комиссия дисциплиналардын ырааттуулугунда жалпыдан жекеге (дедукция) принцибинин сакталышын эске алынуусун сунуштайт: алгач “Экскурсиялык иш”, андан кийин “Гид экскурсоводдун жумушунун усулу” дисциплинасы орун алганда аталган принцип сакталат. Дисциплиналардын бирибирин толуктоосу зарыл, бирок кайталануусу максатка ылайык эмес.

Өздүк отчетто кызыкдар тараптардын сунушу менен «Туризмдин этномаданий негиздери», «Иштиктүү чет тили», «Кесиптик англис тили» жана «Котормо ишмердүүлүгү» тандалма сабактары БППна киргизилгендиги белгиленген. Аталган сабактарды киргизүү боюнча кафедрада каралып, талкууланып, чечим кабыл алынган (протоколу түзүлгөн). Отчетко ылайык студенттер менен ар семестрде жолугушуу өткөрүлүп, сурамжылоо жүргүзүлүп турат. Окуу процессинде инновациялык ыкмалар, санарип колдонмолор окутулары жазылган. Студенттер менен маектешүүдө сабактар интерактивдүү форматта өткөрүүлөрүн баса белгилешти. Бирок сабактарга катышуу учурунда айрым аудиторияларда проектордун жоктугу жана студенттердин презентациялары оозеки визуалдык коштоосуз жасагандыгы белгилүү болду. Аудиториялардын проектор менен камсыз кылынуусу сунушталат. Ошондой эле, санарип технологияларды жана программаларды окутулуусу сунушталат. Өздүк отчетто дагы маектешүүдө дагы атайын кесиптик компьютердик программалар окутулбагандыгы маалым болду. ББПда “Кесиптик ишмердиктеги санарип технологиялар” дисциплинасында атайын кесиптик программаларынын окутулушу замандын талабы. Туроператорлук жана турагенттик тармагында колдонулган билет брондоо программалары, мейманканаларды брондоо программалары же башка санарип

колдонмолордун үйрөтүлүшү санариптешүү доорунда ББПнын күтүлүүчү ОНын камсыз кылууда маанилүү.

Ош мамлекеттик университетинде жогорку кесиптик билим берүүгө абитуриенттерди кабыл алуунун жол-жобосу иштелип чыккан жана алар вебсайтка жайгаштырылган.

Дисциплиналар/модулдар/программалар боюнча баалоо жыйынтыктарынын объективдүүлүгүн жана ачык-айкындуулугун камсыздоо боюнча жобо иштелип чыккан. Ар бир дисциплина боюнча силлабустарда дисциплинанын технологиялык картасы, упайларды топтоонун картасы жана балл коюу саясаты каралган. Маектешүү учурунда окутуучу-профессордук курам дагы студенттер дагы баалоонун механизмдеринин ачык айкындуулугун тастыкташты.

Билим деңгээлин теңдөө өздүк отчетто төмөндөгүдөй берилген: “1-курска кабыл алынган студенттеринин билим деңгээлин окуу процесси башталганда, институттун усулдук кеңеши тарабынан кыргыз тили, орус тилинен тил билүү деңгээлдери боюнча диагностикалык баалоо жүргүзүлөт. Бул боюнча тиешелүү документтер усулдук кеңеште сакталат”. ББПнын күтүүлүчү Окуу натыйжасында “үч тилде баарлашат: кыргыз жана орус тилдеринде В2 деңгээлинде, чет тилдердин биринде В1 деңгээлинде кесиптик чөйрөдө кеп ишмердүүлүгүн жүргүзөт”.- деп белгиленгенин эске алуу менен Эксперттик комиссия билим деңгээлин теңдөө механизмдери чет тилдер үчүн дагы ишке ашырылуусу максатка ылайык болот деп эсептейт. Ошондой эле, кыргыз жана орус тилдеринин В2 деңгээлинде, чет тилди В1 деңгээлинде өздөштүргөнүн аныктоо механизми ачык белгиленген эмес. Бардык бүтүрүүчү аталган деңгээлде тилдерди өздөштүрүп жатабы жана аны тастыктоочу сертификат же башка документи барбы? Тастыктоочу сертификаттын болуусу жумушка орношууда дагы артыкчылык бере алат. “Эл аралык туризм” профили үчүн чет тилдердин жетиштүү деңгээлде өздөштүрүлүшү о.э. санарип көндүмдөрүнүн өнүктүрүлүшү өзгөчө мааниге ээ. Маектешүү учурунда дагы чет тилдерди өздөштүрүүнү жакшыртуу жана санарип көндүмдөрдү өнүктүрүү керек экендиги жолугушууга келген иш берүүчүлөр тарабынан баса белгиленди.

Студенттердин академиялык мобилдүүлүк программаларына катышуу мүмкүнчүлүктөрүн өнүктүрүү абзел. Өзүн өзү баалоо отчетунда жана тастыктоочу документтерде мобилдүүлүк боюнча келишимдер тиркелгени менен студенттердин 1 семестр же 1 жылга мобилдүүлүк программаларына катышкандыгы тууралуу маалымат камтылган эмес. Студенттер менен жолугушуу учурунда да студенттер мобилдүүлүк программасына каржылык маселелеринен улам катышууга мүмкүнчүлүктөрү болбой жатканын жана жетекчиликтин жол кире маселесин карап берүүсүн өтүнүшкөн. Керектүү механизмдердин иштеп чыгуу академиялык мобилдүүлүк мүмкүнчүлүктөрүн түзүп, “Эл аралык туризм” профили студенттерине жаңы багыттар ачылышына жана ОшМУнун дүйнөлүк деңгээлдеги университет болуусуна өбөлгө түзөт

Артыкчылыктары:

1. Студенттердин билимдерин объективдүү баалоо механизми иштелип чыккан жана ишке ашырылууда;
2. Ички жана сырткы кызыкдар талаптардын талаптарын эске алуу менен дисциплиналар окуу программасынын вариативдүү бөлүгүнө киргизилүүсү

Сунушталган чаралар:

1. 600200. Туризм багытынын НББПсыны ОН-1 калыптандыруу жана Эл аралык туризм профилинин өзгөчөлүгүн эске алып, студенттердин, бүтүрүүчүлөрдүн чет тилдерди билүү деңгээлин аныктоо маселесин карап чыгуу;.
2. Эл аралык туризм профилинин өзгөчөлүгүнө ылайык чет өлкөлүк өнөктөш жогорку окуу жайлары менен академиялык мобилдүүлүк программаларын күчөтүү. Студенттерди академиялык мобилдүүлүк программаларына катыштыруу мүмкүнчүлүктөрүн толук пайдалануу жана студенттердин катышуусун стимулдаштыруу;
3. Студенттерге эл аралык практикаларды уюштуруу мүмкүнчүлүктөрүн караштыруу;
4. Туризм багытындагы заманбап ГИС-технологияларды жана эл аралык брондоо системаларын окуу процессине тереңирээк киргизүү.
5. ОшМУнун изилдөөчү университет катары трансформациялануу максатын эске алып, студенттердин бүтүрүүчү квалификациялык иштерин жана курстук иштерин туризм тармагындагы актуалдуу инновациялык маселелерге жана прикладдык изилдөөлөргө багыттоо.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Окуу материалдардын, силлабустардын ББПнын максаттарна ылайыктуулугун карап чыгуу (адабияттардын актуалдуулугун, окутуунун натыйжаларын ж.б.)
2. БППда түзүүдө, окуу пландарындагы дисциплиналардын ырааттуулугун карап чыгуу.

Комиссиянын Стандарт 4 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү EdNet агенттигинин 2 стандартына: Көп даражада дал келет

5-СТАНДАРТ. ПРОФЕССОРДУК-ОКУТУУЧУЛАР КУРАМЫ.

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, Билим берүү программасынын алкагында окутуучуларынын компетенттүүлүгүнө ишеним болушу керек. Билим берүү программасы кызматкерлерин жумушка алуу жана алардын кесиптик өсүшүн өнүктүрүүдө адилеттүү жана ачык-айкын процесстерди колдонушу зарыл.

Профессордук-окутуучулук курамы (ПОК) билим берүү программасы камтыган бардык билим тармактары боюнча адистер менен камсыздалууга тийиш.

ПОК тиешелүү негизги билимге ээ болуп, квалификациясын системалуу түрдө жогорулатууга, кошумча билим алууга, стажировкалардан өтүүгө жана башка ушул сыяктуу иш-чараларга катышууга тийиш.

Маанилүү факторлордун бири – ПОКтун тиешелүү тармакта иш тажрыйбасынын болушу жана илимий-изилдөө долбоорлорун ишке ашыруу.

ПОК билим берүү программасын жалпы жакшыртууга жана анын айрым дисциплиналарын өркүндөтүүгө жигердүү катышууга тийиш.

Маанилүү факторлордун бири – окутуучулардын кесиптик коомдорго мүчө болуусу, стипендиялар жана гранттарды алуусу.

Окутуучулар илимий-изилдөө, долбоордук жана илимий-методикалык иштерди активдүү аткарышы керек, бул илимий-изилдөө жана илимий-методикалык иштер боюнча отчеттор, илимий конференцияларга катышуу жана илимий басылмалардын болушу менен тастыкталышы зарыл.

Ар бир окутуучу өзүнүн дисциплинасынын окуу планындагы ордун, анын мурунку жана кийинки дисциплиналар менен болгон байланышын билүүгө жана түшүндүрүүгө жөндөмдүү болушу керек. Ошондой эле, ал дисциплинанын адисти калыптандыруудагы окуу натыйжаларын камсыздоодогу ролун так түшүнүшү зарыл.

Билим берүү программасынын алкагында ПОК үчүн чыгармачылык, инсандык жана кесиптик өнүгүү үчүн ыңгайлуу шарттар түзүлгөн.

Стандартка Колдонмо

Окутуучунун ролу жогорку сапаттагы билим берүүнүн жана студенттердин билимдерди, компетенцияларды жана көндүмдөрдү өздөштүрүүсүнүн негизги фактору болуп саналат. Студенттердин ар түрдүүлүгү жана окуу натыйжаларына болгон жогорулатылган көңүл студентке багытталган окутууну жана окутуунун жаңы ыкмаларын талап кылат, мында окутуучунун ролу да өзгөрөт.

Жогорку окуу жайлары өз кызматкерлеринин кесипкөйлүгү жана алардын натыйжалуу иштеши үчүн жагымдуу шарттарды түзүү боюнча негизги жоопкерчиликти өзүнө алышы керек. Мындай чөйрө:

- *кызматкерлерди жумушка алуунун түшүнүктүү, ачык жана адилеттүү процессин белгилейт жана окутуучулук ишмердүүлүктүн маанилүүлүгүн тааныган иш шарттарын камсыз кылат;*
- *профессордук-окутуучулук курамдын кесиптик өнүгүүсүнө мүмкүнчүлүктөр түзүп, аны колдойт;*
- *билим берүү менен илимий-изилдөө иштеринин байланышын чыңдоо үчүн илимий ишмердүүлүктү колдойт; окутуу ыкмаларына инновацияларды киргизүүгө жана жаңы технологияларды колдонууга көмөктөшөт.*

Жалпы баа

600200. Туризм багытында эмгектенген профессордук-окутуучулук курамдын (ПОК) квалификациясы, илимий-потенциалдык деңгээли, курамы КР эмгек кодексине, билим берүү жөнүндөгү мыйзамдарына шайкеш келет жана окуу процессинин талаптарына дал келет. Өзүн өзү баалоо отчетунда аккредитациялануучу программа боюнча жалпысынан, 26 профессордук-окутуучулук курам эмгектенгендиги, анын ичинен ББПнын кесиптик циклери боюнча 13 окутуучу эмгектендиги белгиленген.

Алардын ичинен 2 илимдин докторлору, профессорлор, (1 профессор сырткы айкалыштыруу менен) 6 илимдин кандидаттары, доценттер (1 илимдин кандидаты ички айкалыштыруу менен). ПОКтун 61% илимий даражасы бар.

ББПына окутуучуларды жумушка кабыл алуу ОшМУнун №15 бюллетенинин 3-пунктуна кабыл алынган жобого ылайык жүргүзүлөт. Аталган жобо ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2011-жылдын 25-октябрындагы отурумунда кабыл алынып, ОшМУнун ректорунун 2011-жылдын 29-октябрындагы №583-буйругу менен бекитилген. Ошондой эле, 2019-жылдын 26-апрелинде №6 протоколу №375 буйругу менен “ОшМУнун ички кадрлар резервин түзүүнүн тартиби жөнүндө жобо” бекитилген. Тийиштүү жобо университеттин вебсайтында жарыяланган.

ОшМУда ПОКту шыктандыруу максатында окутуучуларга кандидаттык жана докторлук диссертацияларын коргогондугу, ошондой эле “Scopus” жана “Web of Science” басылмаларында макалаларды жарыялагандыгы үчүн сыйлык берүү системасы иштейт. Ошону менен катар "Мыкты лектор", "Мыкты окуу китеби", "Мыкты методикалык колдонмо", "Мыкты монография", "Жылдын мыкты доценти", "Жылдын мыкты профессору" жана "Жылдын мыкты мугалими" конкурстары өткөрүлүп, жеңүүчүлөргө грамоталар жана акчалай сыйлыктар каралган. Аккредитациялануучу программанын окутуучуларынын арасында дагы ар кандай номинацияларда жеңүүчүлөр бар.

Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу боюнча иш аракеттери, катышкан иш-чалары тууралуу маалыматтарды тастыктоо максатында социалдык медиадагы окутуучулардын жеке аккаунттарына шилтеме берилген. Эксперттик комиссия тийиштүү маалыматтарды аккредитациялануучу программанын вебсайтында чагылдыруу максатка ылайык экендигин белгилейт.

Эксперттик комиссия тастыктоочу документтер алкагында сунушталган ПОКтун резюмелери менен таанышып чыкты. Резюмелер бирдиктүү стандартта эмес, кайсыл бир резюмеде публикациялар жана илимий -изилдөө иштери тууралуу деталдуу маалымат камтылса, айрым резюмелер кыска жана жетиштүү маалыматтарды камтыбаганы белгилүү болду. Ушундан улам, бирдиктүү резюме форматы иштелип чыгышы сунушталат.

Туризм тармагы прикладдык мүнөзгө ээ болгондуктан, окутуучулардын практикалык иш тажрыйбасынын болушу өзгөчө мааниге ээ. Маектешүү жана материалдык-техникалык база менен таанышуу учурунда ПОКтун айрым окутуучулары туризм багытындагы ишканаларды өздөрү иштетери аныкталды. Бул жагдай сабактарда реалдуу кейстердин негизинде иш алып барууга, ошондой эле студенттер үчүн практикалык даярдыкка кеңири мүмкүнчүлүктөрдүн түзүлүшүнө өбөлгө болору белгиленди. Эксперттик комиссия бул жагдайдын теориялык билим менен практиканы айкалыштыруу үчүн маанилүү фактор экендигин белгилейт.

Артыкчылыктары:

1. Профессордук-окутуучулук курамдын 61% окумуштуулук даражасынын болуусу программанын теориялык жана илимий базасынын туруктуулугун тастыктайт
2. Профессордук-окутуучулук курамдын практикалык иш тажрыйбасынын болуусу (Окутуучулардын арасында туристтик ишканаларды иштеткен окутуучулардын болуусу) теория менен практиканы айкалыштыруудагы эң чоң

артыкчылык. Бул студенттерге реалдуу бизнес-кейстерди үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет.

3. ОшМУнун ПОЖдун илимий ишмердүүлүгүн шыктандыруу программасынын алкагында ББПнын окутуучуларынын жетишкендиктеринин болуусу.

Сунушталган чаралар:

1. Бардык профессордук-окутуучулук курам үчүн бирдиктүү стандарттагы резюме формасын иштеп чыгуу жана толтуруу. Резюмеде публикацияларды, илимий долбоорлорду жана практикалык тажрыйба деталдуу чагылдыруу;
2. Scopus жана WOS индекстериндеги журналдарда илимий макалаларды чыгаруунун санын көбөйтүү “Эл аралык туризм” профилинин таанылуусун о.э. ОшМУнун Топ-700 алдыңкы университеттин катарына кирүү максатын ишке ашырылуусуна өбөлгө түзөт.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын веб сайтына аккредитациялануучу программанын ПОЖу жөнүндө маалыматтарды (билим деңгээли, окуткан дисциплиналары, илимий ишмердүүлүгү сертификаттары ж.б) толук жана так жайгаштыруу. Бул маалыматтар тышкы кызыкдар тараптар үчүн жеткиликтүү болууга тийиш;
2. Окутуучулардын квалификацияны жогорулатуу иш-чараларын ББПнын расмий веб сайтында чагылдыруу.

Комиссиянын Стандарт 5 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү EdNet агенттигинин 2 стандартына: Толугу менен дал келет

6-СТАНДАРТ. ИНФРСТРУКТУРА, РЕСУРСТАР ЖАНА МАГИСТРАНТТАРДЫ КОЛДОО

Стандарттын аныктамасы

Бул стандартка ылайык, Билим берүү уюму/Билим берүү программасы окутуу жана окутуучулук ишмердүүлүгү үчүн жетиштүү ресурстарга жана каржылоого ээ болушу керек, студенттер үчүн жеткиликтүү жана ылайыктуу окуу материалдарын жана колдоо механизмдерин, анын ичинде ден соолук жана коопсуздук маселелерин камсыз кылууга тийиш.

Билим берүү программасында материалдык-техникалык жабдуулар туруктуу түрдө жаңыланып, өркүндөтүлүп жана кеңейтилип турушу зарыл.

Окуу аудиториялары, лабораториялар жана алардын жабдуулары заманбап болуп, билим берүү программасынын максаттарына жана күтүлгөн жыйынтыктарына шайкеш келиши керек. Инфраструктура, кызмат көрсөтүүлөр жана окуу ресурстары стейкхолдерлердин талаптары менен муктаждыктарын канааттандырууга тийиш. Студенттер өз алдынча окуу жана изилдөө иштерин жүргүзүү үчүн жетиштүү мүмкүнчүлүктөргө ээ болушу керек.

Билим берүү программасы (Билим берүү уюму/бөлүмү) окуу үчүн зарыл болгон материалдарды камтыган китепканага ээ болушу керек: окуу, техникалык жана маалыматтык адабияттар, ар кандай мезгилдүү басылмалар ж.б.

Студенттер менен окутуучулар үчүн маалыматтык ресурстарга (локалдык тармак, интернет) кирүүгө мүмкүнчүлүк берген компьютердик класстар жана терминалдар жеткиликтүү болушу зарыл.

Студенттердин өз алдынча билим алуусу жана кесиптик, жеке өнүгүүсү үчүн ыңгайлуу билим берүү чөйрөсү түзүлүшү керек.

Инфраструктураны жакшыртуу боюнча пландаштырууда студенттер менен профессордук-окутуучулук курамдын күтүүлөрүн эске алуу механизми иштелип чыгып, колдонууга киргизилиши керек.

Билим берүү уюмунун жана Билим берүү программасынын жетекчилиги инфраструктураны өнүктүрүү жана академиялык, башка колдоо кызматтарын көрсөтүү аркылуу студенттер менен профессордук-окутуучулук курамдын муктаждыктарына өз убагында жооп кайтарышы зарыл. Билим берүү уюму бул ресурстардын жеткиликтүүлүгүн жана колдонулушун көзөмөлдөөгө тийиш.

Билим берүү программасынын деңгээлинде студенттер жана профессордук-окутуучулук курам үчүн кызмат көрсөтүүлөрдүн сапаты бааланып турушу керек.

Стандартка Колдонмо

Натыйжалуу окутууну камсыз кылуу максатында, Билим берүү уюму/Билим берүү программасы студенттерди окуу процессинде колдоо жана жардам көрсөтүү үчүн керектүү окуу ресурстары менен камсыздоого тийиш. Мындай ресурстар материалдык (мисалы, китепканалар, окуу жабдуулары, маалыматтык-технологиялык инфраструктура) жана адамдык (мисалы, насаатчылар, кураторлор жана башка консультанттар) болушу мүмкүн.

Окуу ресурстарын бөлүштүрүү, пландаштыруу, студенттерди колдоо, ошондой эле студентке багытталган билим берүү жана ийкемдүү окутуу моделдерине өтүү учурунда ар түрдүү студенттердин (мисалы, иштегендер, бойго жеткендер, жарым-жартылай окугандар, чет өлкөлүк студенттер жана мүмкүнчүлүгү чектелгендер) муктаждыктары эске алынууга тийиш. Ошондой эле Билим берүү уюму/Билим берүү программасы тарабынан студенттердин сапаттуу билим алуусун камсыздоо үчүн зарыл болгон ресурстар, анын ичинде алардын ден соолугу жана коопсуздугуна байланышкан маселелер боюнча колдоо көрсөтүлүшү керек.

Студенттерди колдоо чаралары жана шарттары ар кандай институционалдык контекстке жараша ар түрдүү форматта уюштурулушу мүмкүн. Ошого карабастан, ички сапатты камсыздоо системасы бардык ресурстардын белгиленген максаттарга шайкеш келишин, жеткиликтүүлүгүн жана студенттердин алар тууралуу маалымдуулугун кепилдейт.

Студенттерди колдоо кызматтарын көрсөтүүдө техникалык жана административдик кызматкерлердин ролу маанилүү болуп саналат. Ошондуктан, алар тийиштүү квалификацияга ээ болуп, өз компетенцияларын жогорулатууга мүмкүнчүлүк алышы керек.

Жалпы баа

Бул стандартты талдоо көрсөткөндөй билим берүү уюму 600200 «Туризм» билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон инфраструктураны, материалдык-техникалык ресурстарды жана студенттерди колдоо механизмдерин камсыз кылуу боюнча системалуу иштерди жүргүзөт.

Өздүк отчетто белгиленгендей билим берүү программасын ишке ашырууда студенттердин сапаттуу билим алуусу үчүн окуу аудиториялары, компьютердик класстар, окуу залдары, спорт зал жана башка окуу-материалдык база колдонулат. Тактап айтканда, окуу процессинде №218, 209, 207, 211, 100, 112, 308 аудиториялары пайдаланылып, студенттер үчүн окуу процессин уюштурууга керектүү шарттар түзүлгөн.

Өздүк отчетко ылайык студенттердин окуусуна жана кесиптик даярдыгына шарт түзүү максатында жогорку ылдамдыктагы интернет, китепкана жана окуу-методикалык ресурстар жеткиликтүү. Материалдык-техникалык базаны жаңылоо жана инфраструктураны өнүктүрүү КР мыйзамдарынын жана курулуш нормаларынын негизинде жүргүзүлөт.

Маектешүү жана документтерди талдоо учурунда студенттердин кайрылууларын жана сунуштарын кабыл алуу боюнча механизмдер иштей турганы аныкталды. Институтта арыз-даттануулар үчүн атайын кутучалар коюлуп, университеттин порталдары аркылуу келип түшкөн кайрылууларга ыкчам жооп берилет. Ошондой эле студенттер административдик жыйындарга катышып, окуу процессин жакшыртуу боюнча сунуштарын бере алышат.

Бүтүрүүчүлөрдүн адистиги боюнча жумушка орношуусу Карьера борбору тарабынан талданып, тиешелүү маалыматтар университеттин жана программанын сайтында жайгаштырылып турат.

Билим берүү программасы инфраструктура, ресурстар жана студенттерди колдоо боюнча негизги талаптарга жооп берет жана билим берүү максаттарына жетүүгө шарт түзөт. Ошол эле учурда инфраструктураны модернизациялоо жана студенттерди колдоо ишмердүүлүгүн мындан ары өркүндөтүү зарылдыгы белгиленет.

Артыкчылыктары:

1. Билим берүү программасы окуу аудиториялары, компьютердик класстар жана окуу-методикалык ресурстар менен камсыздалган.
2. Студенттердин кайрылууларын кабыл алуу жана кайтарым байланыш механизмдери иштейт.
3. Бүтүрүүчүлөрдүн жумушка орношуусу боюнча маалыматтар системалуу түрдө талданып турат.

Сунушталган чаралар:

1. Инфраструктураны модернизациялоо жана практикалык даярдык үчүн шарттарды кеңейтүү. Ар бир аудиторияны проектор же смарт экран менен камсыз кылуу.
2. Инновациялык университет статусуна ылайык, туризм профилине тиешелүү адистештирилген лабораторияларды (мисалы, виртуалдык экскурсиялар же

мейманкана сервисинин симуляциялык борборлору) заманбап стандарттарга шайкеш келтирүү мүмкүнчүлүктөрүн карап чыгуу.

3. Студенттерди академиялык жана социалдык колдоо ишмердүүлүгүн системалаштыруу.
4. Карьералык өнүгүү жана жумушка орношуу боюнча маалыматтарды бирдиктүү системага топтоо.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Билим берүү программасы боюнча инфраструктураны жана студенттерди колдоо механизмдерин үзгүлтүксүз өнүктүрүү.

Комиссиянын Стандарт 6 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү: Көп даражада дал келет.

**7-СТАНДАРТ: ОТЧЕТТУУЛУК, АЙКЫНДУУЛУК, МААЛЫМАТТЫ
БАШКАРУУ ЖАНА АНЫН ИШЕНИМДҮҮЛҮГҮ. КООМЧУЛУКТУ
МААЛЫМДОО.**

Стандарттын аныктамасы

Билим берүү уюму/Билим берүү программасы өзүнүн билим берүү программаларын жана башка ишмердүүлүгүн натыйжалуу башкаруу үчүн тиешелүү маалыматтарды чогултуп, талдап жана колдонууга кепилдик бериши керек.

Бул стандартка ылайык, программаны ишке ашырууда башкаруунун ачык-айкын системасы иштеп, бардык стейкхолдерлер үчүн керектүү документтерге жана маалыматтарга жеткиликтүүлүк камсыздалышы керек.

Билим берүү программасын ишке ашырууда отчеттуулук принциптери сакталышы керек: коомчулукка жана бардык стейкхолдерлерге толук, системалуу жана ишенимдүү маалымат берүү.

Билим берүү программасынын жетекчилиги студенттер үчүн, ПОК жана башка стейкхолдерлер үчүн ачык жана жеткиликтүү экенин тастыктаган далилдерди камсыз кылат жана көрсөтөт.

Билим берүү программасында чечим кабыл алуунун ачык-айкын саясаты жана коомчулукту жана кызыкдар тараптарды объективдүү жана өз убагында маалымдоо механизмдери иштейт. Билим берүү уюму/Билим берүү программасы өз ишмердүүлүгү тууралуу маалыматтарды жарыялап турууга тийиш, бул маалымат так, объективдүү, актуалдуу жана оңой жеткиликтүү болушу керек.

Стандартка Колдонмо

Ишенимдүү маалымат – бул чечим кабыл алуу үчүн жана кайсы нерсе натыйжалуу иштеп жатканын, кайсынысы жаакыртууну талап кыларын билүү үчүн зарыл шарт болуп саналат. Билим берүү программалары жана башка ишмердүүлүктөр боюнча маалыматтарды

үзгүлтүксүз жана системалуу түрдө чогултуу жана талдоо процессинин натыйжалуу болушу ички сапатты камсыздоо системасынын ишине чоң салым кошот.

Маалыматтын кандайча чогултулушу билим берүү уюмунун түрүнө жана миссиясына жараша бир аз айырмаланышы мүмкүн. Бирок, төмөнкү маалыматтар өзгөчө маанилүү болуп саналат: негизги көрсөткүчтөр; студенттердин контингенти тууралуу маалымат; жетишкендиктери, окуу жетишкендиктери жана окуу жайдан чыгарылышы; студенттердин тандалган программаларга болгон канааттануусу; билим берүү ресурстарынын жана студенттерди колдоо кызматтарынын жеткиликтүүлүгү; бүтүрүүчүлөрдүн карьералык өсүшү.

Маалыматтарды чогултуу үчүн ар кандай ыкмалар колдонулушу мүмкүн. Маанилүүсү – студенттер жана кызматкерлер маалыматтарды топтоо жана талдоо, ошондой эле кийинки аракеттерди пландаштыруу процесстерине активдүү катышуусу.

Билим берүү уюмдарынын ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматтар потенциалдуу студенттер, учурда окуп жаткан студенттер, бүтүрүүчүлөр, башка кызыкдар тараптар жана жалпы коомчулук үчүн пайдалуу болуп эсептелет.

Ошондуктан, билим берүү уюмдары өз ишмердүүлүгү тууралуу маалыматтарды сунуштап турушу керек. Бул маалыматтар төмөнкүлөрдү камтышы зарыл: сунушталган программалар жана кабыл алуу критерийлери, бул программалар боюнча күтүлгөн окуу натыйжалары, ыйгарылган квалификациялар, окутуу жана үйрөтүү ыкмалары, баалоо жол-жоболору жана өтүү баллдары, студенттер үчүн окуу мүмкүнчүлүктөрү, ошондой эле бүтүрүүчүлөрдүн жумушка орношуу мүмкүнчүлүктөрү тууралуу маалымат.

Жалпы баа

Бул стандартты талдоо көрсөткөндөй билим берүү уюму сапаттын кепилдигин камсыздоо боюнча кызыкдар тараптар үчүн керек болгон маалыматтардын жеткиликтүүлүгүн камсыздайт. 600200 Туризм багыты тууралуу маалыматты ОшМУнун расмий [сайтынан](#), табият таануу, дене тарбия, туризм жана агарардык технологиялар институнун [веб-сайты](#) аркылуу алууга болот. Мындан сырткары университеттин социалдык тармактарындагы баракчаларында (фейсбук, инстаграм, ютуб канал), “Нур” газетасы, “Үмүт” телестудиясында Ош шарындагы жергиликтүү теле каналдарда программага тийиштүү жана окуу жайдын жалпы жүргүзүлүп жаткан ишмердүүлүгү боюнча актуалдуу жаңылыктары чагылдырылып турат.

Өздүк отчетто белгиленгенде ББПда билим алып жаткан студенттердин контингенти, окуудагы жетишкендиктеи, студенттердин кыймылдары (окуудан четтетилиши, тикелениши) тууралуу маалыматтар AVN маалыматтык системасында, программанын окуу пландары, окуу жүктөмдөрү ар бир окуу жылы үчүн жумушчу окуу пландары окуу жайдын MyEDU маалыматтык порталына жайгаштырылат.

Өздүк отчетто жана маектешүү учурунда белгиленгендей университетте жалпы ишмердүүлүк боюнча жана программага тийиштүү кабыл алынган чечимдерди ар дүйшөмбү сайын институттун жетекчилиги менен кафедра башчыларынын катышуусунда уюштурган жыйындарда талкууга алып, ПОЖго кафедра башчылары тарабынан жеткирилет. Эксперттик комиссия табият таануу, дене тарбия, туризм жана агарардык технологиялар институнун веб сайты жана сайттагы экономикалык

география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын бөлүмүн изилдеп чыкканда 600200 Туризм багыты тууралуу маалыматтар (НББП, окутуунун натыйжалары, программанын максаттары, тандоо курстарынын каталогу ж. б.), бүтүрүүчүлөр үчүн маалыматтар (МАКтын программасы, суроолору ж. б.) жайгаштырылган эмес, сайттын менюсундагы шилтемелердин ичинде эч кандай маалыматтар жайгаштырылган эмес (“Окуу-методикалык колдонмолор”, “Магистратура” бөлүмдөрү ж. б.).

Табият таануу, дене тарбия, туризм жана агарардык технологиялар институнун веб сайтынын жогорку оң тараптагы бурчунда жайгашкан, колдонуучуга тилди тандап алууга мүмкүнчүлүк берген менюда кыргыз, орус, англис жана түрк тилдери көрсөтүлүп турганы менен тилдеге которууда башкы аталыштары гана кыргыз, орус тилдеринде өзгөргөнү менен англис жана түрк тилдеринде которулбайт, көп тилдүүлүк менюсу толук кандуу иштебейт.

Студенттер, иш берүүчүлөр жана бүтүрүүчүлөр менен маектешүү учурунда белгилүү болгондой программанын алкагында карьераны өнүктүрүү боюнча иш-чаралар системалуу түрдө жолго коюлган эмес. Тактап айтканда бүтүрүүчү курстардын студенттери ОшМУнун практика жана карьера борборунун ишмердүүлүгү боюнча маалыматка ээ эмес, иш берүүчүлөр дагы программанын алкагында карьераны өнүктүрүү багытында түздөн түз кафедра менен гана кызматташтык алып барары белгилүү болду.

Ал эми университеттин расмий веб сайты изилдеп чыгууда дагы сайттын “Академиялык саясат” бөлүмүндө “Бүтүрүүчүлөргө” шилтемесинде “Карьера борбору” [шилтемеси](#) көрсөтүлгөн. Ал эми сайттын “Университет” бөлүмүнүн ичинде Структура-борборлор-практика жана карьера борбору боюнча жалпы маалыматта борбордун [веб-баракчасы](#) көрсөтүлгөн. Бул баракчада бүтүрүүчүлөр үчүн маалыматтар киргизилип, мезгил мезгили менен жаңыртылып турат. Бирок маалыматтын так жана жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу үчүн борбордун сайттагы шилтемелерин жалпылаштырып бирдиктүү маалымат базасын түзүүнү карап чыгуу керек.

Өздүк баалоо боюнча түзүлгөн отчеттун алкагында алынган маалыматтарды, көрсөтүлгөн тастыктоочу базаны, маектешүүнүн жыйынтыгы менен эксперттик комиссия төмөдөгүдөй жыйынтыкка келди: 600200. Туризм багыты тууралуу маалыматтык база ББУнун расмий сайтында, расмий маалыматтарды жайылтуу каражаттарында, ББУнун өзүнүн маалыматтык MyEDU порталында, АВН маалыматтык системасында жайгаштырылган. Студенттер, окутуучулар жетекчилик тарабынан тийиштүү маалыматтарды убагында, тоскоолдуксуз ала алышат. Студенттер, иш берүүчүлөр программанын жана окуу жайдын жетекчилигине сунуш-пикирлерин жеткирүүдө кайтарым байланыш механизмдери иштейт. Бирок ошол эле убакта маалыматтарды жогоруда белгиленген маалымат булактарынан алууда чектөөлөр бар (мисалы маалыматтар көбүнчө бир гана тилде берилген), айрым расмий документтер тастыкталган, ырасталган эмес, бүтүрүүчүлөр менен карьералык өсүүдө көмөк көрсөтүү ишин карап чыгуу керек, программа боюнча маалыматты толук, жеткиликтүү алууда кемчиликтер бар.

Артыкчылыктары:

1. ОшМУ окуу жайдын жалпы ишмердүүлүгү боюнча актуалдуу маалыматтарды коомчулукка жана бардык кызыкдар тараптарга жеткирүүдө расмий сайты, окуу жайдын өзүнүн басма сөз каражаты, телестудиясы иштейт.

2. ББП маалыматтын жеткиликтүүлүк, ачык-айкындык принциптерин камсыз кылуу үчүн атайын сайты ишке киргизген жана атайын маалыматтык система жана портал иштейт.

Сунушталган чаралар:

1. Карьераны өнүктүрүү багытында университеттин практика жана карьера борбору менен 600200 Туризм багытында билим алып жаткан студенттери, иш берүүчүлөрү жана бүтүрүүчүлөрү менен иш алып баруусун системалаштыруу;
2. Чет өлкөлүк ЖОЖдор жана башка билим берүү уюмдары менен коомчулукту так маалымат менен камсыз кылуу аркылуу 600200. Туризм билим берүү программасынын имиджин көтөрүү максатында, программанын бардык кызыкдар тараптарынын кызматташтыгын бекемдөө;
3. Билим берүү кызматтарынын сапат кепилдигинин системасын жакшыртуу үчүн студенттер, иш берүүчүлөр арасында жүргүзүлгөн сурамжылоолордун, мониторингдердин жыйынтыгы боюнча түз жана кайртарым байланыш системасын жолго коюу.

Милдетүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар:

1. Кызыкдар тараптар үчүн 600200. Туризм багыты тууралуу маалыматты ачык айкын, так жеткирүү стратегиясын иштеп чыгуу.

Комиссиянын Стандарт 7 боюнча чечими – билим берүү программасынын ишмердүүлүгү: Жарым жартылай туура келет.

ОПтун артыкчылыктары

Стандарт	ОО/ОПтун артыкчылыктары
Стандарт 1	1. ББУнун миссиясы компетенттүү кесипкөй адистерди даярдоо принциптерин эске алуу менен так, ачык айкын иштелип чыккан жана ал окуу жайдын маалымат каражаттары аркылуу бардык кызыкдар тараптер үчүн жеткиликтүү. 2. ББУнун жана ББПнын туруктуу өнүгүү моделине, билим берүү кызматтарын модернизациялоого жана эл аралык интеграцияга багытталган стратегиялык өнүгүү планы кабыл алынган.
Стандарт 2	1. Университетте сапатты камсыздоо системасы ийгиликтүү ишке киргизилип, тиешелүү башкаруу түзүмдөрү ишке киргизилип, ченемдик-укуктук база түзүлгөн. 2. Билим берүү жараянында академиялык эркиндик жана чынчылдык принциптери кармалып, плагиатка каршы системалар колдонулууда. Ошондой эле, окутуучулардын жана кызматкерлердин ишмердүүлүгүн баалоочу КРІ системасы ийгиликтүү иштеп жатат. 3. 600200 Туризм багыты боюнча билим берүү стандарты эл аралык эксперттер тарабынан экспертизадан өткөрүлүп, эл аралык тажрыйба эске алынган.
Стандарт 3	1. Окутуунун натыйжалары 600200. Туризм багыты боюнча ЖКББСндагы талаптарды (калыптануучу компетенцияларды) толук чагылдырат. 2. ББПнын максаты жана окутуунун натыйжалары сырткы жана ички кызыкдар тараптардын сунуштарын, талаптарын эске алуу менен кабыл алынган.
Стандарт 4	1. Студенттердин билимдерин объективдүү баалоо механизми иштелип чыккан жана ишке ашырылууда; 2. Ички жана сырткы кызыкдар талаптардын талаптарын эске алуу менен дисциплиналар окуу программасынын вариативдүү бөлүгүнө киргизилүүсү
Стандарт 5	1. Профессордук-окутуучулук курамдын 61% окумуштуулук даражасынын болуусу программанын теориялык жана илимий базасынын туруктуулугун тастыктайт 2. Профессордук-окутуучулук курамдын практикалык иш тажрыйбасынын болуусу (Окутуучулардын арасында туристтик ишканаларды иштеткен окутуучулардын болуусу) теория менен практиканы айкалыштыруудагы эң чоң артыкчылык. Бул студенттерге реалдуу бизнес-кейстерди үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет.

	3. ОшМУнун ПОЖдун илимий ишмердүүлүгүн шыктандыруу программасынын алкагында ББПнын окутуучуларынын жетишкендиктеринин болуусу.
Стандарт 6	1. Билим берүү программасы окуу аудиториялары, компьютердик класстар жана окуу-методикалык ресурстар менен камсыздалган. 2. Студенттердин кайрылууларын кабыл алуу жана кайтарым байланыш механизмдери иштейт. 3. Бүтүрүүчүлөрдүн жумушка орношуусу боюнча маалыматтар системалуу түрдө талданып турат.
Стандарт 7	1. ОшМУ окуу жайдын жалпы ишмердүүлүгү боюнча актуалдуу маалыматтарды коомчулукка жана бардык кызыкдар тараптарга жеткирүүдө расмий сайты, окуу жайдын өзүнүн басма сөз каражаты, телестудиясы иштейт. 2. ББП маалыматтын жеткиликтүүлүк, ачык-айкындык принциптерин камсыз кылуу үчүн атайын сайтын ишке киргизген жана атайын маалыматтык система жана портал иштейт.

Сунушталган чаралар

Стандарт	Сунушталган чаралар:
Стандарт 1	1. 600200. Туризм багыты боюнча ББПнын стратегиялык планын ишке ашырууда, анын аткарылышы боюнча жыйынтыктарды чыгарууда студенттер жана иш берүүчүлөр менен талкууга алып, пландын аткарылышы боюнча жетишпеген учурлар байкалса, стратегиялык планга өзгөртүү, толуктоо киргизүү мүмкүнчүлүгүн карап чыгуу.
Стандарт 2	1. Сурамжылоолордун жыйынтыгынын негизинде гана чектелбестен, иш берүүчүлөрдүн жана студенттердин сунуштарын ишке ашыруу боюнча атайын "Иш-чаралар планын" бекитип, анын аткарылышына мониторинг жүргүзүү; 2. Санариптик "Ишеним кутучасы" аркылуу пикир билдирүүнүн купуялуулугун жана коопсуздугун камсыздап, студенттер менен ПОЖдун сунуштарын ачык талкуулоо үчүн университеттин ичинде эркин форматтагы диалог аянтчаларын уюштуруу; 3. Окуу жараянында ЖИ платформаларын колдонуунун так эрежелерин жана алгоритмин иштеп чыгып, аны академиялык

	саясатка киргизүү (кайсы тапшырмаларда колдонууга болот, кайсыларда болбойт).
Стандарт 3	1. Эмгек рыногунун актуалдуу талаптарын жана кесиптик чөйрөдөгү динамиканы эске алуу менен окуу натыйжаларын системалуу жаңылоо. 2. Окуу натыйжаларынын өлчөнүмдүүлүгүн анализдөө. Атап айтканда, “..илимий ишмердүүлүктө колдонуу” сыяктуу окуу натыйжаларынын бакалавриат деңгээлине шайкештиги жана ал ОНын өлчөнүмдүүлүгүн карап чыгуу. 3. «Эл аралык туризм» профили боюнча бүтүрүүчүлөрдүн атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу максатында, ББПнын окуу максаттарын жана окуу натыйжаларын жаңылоо процесстерине кызыкдар тарап катары эл аралык эмгек рыногунун иш берүүчүлөрүн тартуу. 4. Тандоо курстары (STEM, Soft Skills) аркылуу калыптанган компетенциялардын туризм индустриясынын талаптарына канчалык деңгээлде жооп берерин аныктоо үчүн бүтүрүүчүлөрдүн жана иш берүүчүлөрдүн арасында системалуу сурамжылоо жүргүзүү.
Стандарт 4	1. 600200. Туризм багытынын НББПсыны ОН-1 калыптандыруу жана Эл аралык туризм профилинин өзгөчөлүгүн эске алып, студенттердин, бүтүрүүчүлөрдүн чет тилдерди билүү деңгээлин аныктоо маселесин карап чыгуу;. 2. Эл аралык туризм профилинин өзгөчөлүгүнө ылайык чет өлкөлүк өнөктөш жогорку окуу жайлары менен академиялык мобилдүүлүк программаларын күчөтүү. Студенттерди академиялык мобилдүүлүк программаларына катыштыруу мүмкүнчүлүктөрүн толук пайдалануу жана студенттердин катышуусун стимулдаштыруу; 3. Студенттерге эл аралык практикаларды уюштуруу мүмкүнчүлүктөрүн караштыруу; 4. Туризм багытындагы заманбап ГИС-технологияларды жана эл аралык брондоо системаларын окуу процессине тереңирээк киргизүү. 5. ОшМУнун изилдөөчү университет катары трансформациялануу максатын эске алып, студенттердин бүтүрүүчү квалификациялык иштерин жана курстук иштерин туризм тармагындагы актуалдуу инновациялык маселелерге жана прикладдык изилдөөлөргө багыттоо.
Стандарт 5	1. Бардык профессордук-окутуучулук курам үчүн бирдиктүү стандарттагы резюме формасын иштеп чыгуу жана толтуруу.

	Резюмеде публикацияларды, илимий долбоорлорду жана практикалык тажрыйба деталдуу чагылдыруу; 2. Scopus жана WOS индекстериндеги журналдарда илимий макалаларды чыгаруунун санын көбөйтүү “Эл аралык туризм” профилинин таанылуусун о.э. ОшМУнун Топ-700 алдыңкы университеттин катарына кирүү максатын ишке ашырылуусуна өбөлгө түзөт.
Стандарт 6	1. Инфраструктураны модернизациялоо жана практикалык даярдык үчүн шарттарды кеңейтүү. Ар бир аудиторияны проектор же смарт экран менен камсыз кылуу. 2. Инновациялык университет статусуна ылайык, туризм профилине тиешелүү адистештирилген лабораторияларды (мисалы, виртуалдык экскурсиялар же мейманкана сервисинин симуляциялык борборлору) заманбап стандарттарга шайкеш келтирүү мүмкүнчүлүктөрүн карап чыгуу. 3. Студенттерди академиялык жана социалдык колдоо ишмердүүлүгүн системалаштыруу. 4. Карьералык өнүгүү жана жумушка орношуу боюнча маалыматтарды бирдиктүү системага топтоо.
Стандарт 7	1. Карьераны өнүктүрүү багытында университеттин практика жана карьера борбору менен 600200 Туризм багытында билим алып жаткан студенттери, иш берүүчүлөрү жана бүтүрүүчүлөрү менен иш алып баруусун системалаштыруу; 2. Чет өлкөлүк ЖОЖдор жана башка билим берүү уюмдары менен коомчулукту так маалымат менен камсыз кылуу аркылуу 600200. Туризм билим берүү программасынын имиджин көтөрүү максатында, программанын бардык кызыкдар тараптарынын кызматташтыгын бекемдөө; 3. Билим берүү кызматтарынын сапат кепилдигинин системасын жакшыртуу үчүн студенттер, иш берүүчүлөр арасында жүргүзүлгөн сурамжылоолордун, мониторингдердин жыйынтыгы боюнча түз жана кайртарым байланыш системасын жолго коюу.

Милдеттүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар

Стандарт	Милдеттүү түрдө аткарылышы керек болгон сунуштар
Стандарт 1	Жок
Стандарт 2	1. Студенттердин жана иш берүүчүлөрдүн сунуштарынын негизинде элективдик курстардын каталогун стандартташтыруу (компетенцияларды жана окутуунун натыйжаларын толук көрсөтүү менен) жана окуу планына

	заманбап санариптик көндүмдөрдү камтыган практикалык компоненттерди интеграциялоо. 2. Билим берүү программасынын стратегиялык планынын сапатты камсыздоо боюнча пункттарын ишке ашыруу үчүн окуу жараянына практикага багыттап окутуу, иш орундарында окутуу элементтерин киргизүү. Студенттерди реалдуу жумуш шарттарына даярдоо, практикалык көндүмдөрүн окуу мезгилинде калыптандырып, теория менен практиканы натыйжалуу айкалыштыруу менен практикалык жактан даяр адис катары калыптануусун камсыздоо. Иш берүүчүлөр менен кызматташтыкты күчөтүү менен дуалдык окутууну ишке ашыруу боюнча иштерди күчөтүү.
Стандарт 3	1. Программанын уникалдуу 3 окуу натыйжасын баалоо үчүн атайын критерийлерди жана индикаторлорду иштеп чыгуу. Алар силлабустарда так чагылдырылышы керек. 2. Эксперименталдык окуу планынын натыйжалуулугун талдоого алуу (студенттердин жетишкендиктерин сапаттык жана сандык көрсөткүчтөр менен талдоо жана анын жыйынтыгын келерки окуу жылынын планына корректировка катары +киргизүү)
Стандарт 4	1. Окуу материалдардын, силлабустардын ББПнын максаттарна ылайыктуулугун карап чыгуу (адабияттардын актуалдуулугун, окутуунун натыйжаларын ж.б.) 2. ББПда түзүүдө, окуу пландарындагы дисциплиналардын ырааттуулугун карап чыгуу.
Стандарт 5	1. Экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын веб сайтына аккредитациялануучу программанын ПОЖу жөнүндө маалыматтарды (билим деңгээли, окуткан дисциплиналары, илимий ишмердүүлүгү сертификаттары ж.б) толук жана так жайгаштыруу. Бул маалыматтар тышкы кызыкдар тараптар үчүн жеткиликтүү болууга тийиш; 2. Окутуучулардын квалификацияны жогорулатуу иш-чараларын ББПнын расмий веб сайтында чагылдыруу.
Стандарт 6	1. Билим берүү программасы боюнча инфраструктураны жана студенттерди колдоо механизмдерин үзгүлтүксүз өнүктүрүү.
Стандарт 7	1. Кызыкдар тараптар үчүн 600200. Туризм багыты тууралуу маалыматты ачык айкын, так жеткирүү стратегиясын иштеп чыгуу

Эксперттик комиссиянын отчету төмөнкү тиркемелерди да камтышы керек:

Тиркеме 1. Эксперттик комиссия мүчөлөрүнүн өмүр баяндары (био).

Тиркеме 2. Эксперттик комиссиянын билим берүү уюмуна болгон сапарынын программасы.

Тиркеме 3. Окуу жыйынтыктарынын тизмеси.

Тиркеме 4. Эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан анализделген документтер менен иштердин тизмеси.

Тиркеме 1. Эксперттик комиссия мүчөлөрүнүн өмүр баяндары (био).

1. **Пулатова Гульнара Тулановна**, экономика илимдеринин кандидаты, доцент, Батырали Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек эл аралык университетинин Окуу бөлүмүнүн башчысы, EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо системасы боюнча эксперти;
2. **Жакшылыкова Тинатин Азискановна**, «Психология» кафедрасынын башчысы, «Ала-Тоо» эл аралык университети, улук илимий кызматкер;
3. **Хан Надежда Романовна**, философия илимдеринин кандидаты, Италиянын Рим шаарындагы Антонианум университетинин профессору, Борбор Азия өлкөлөрүн изилдөөчү “Faith and Reason” илимий институтунун эксперти;
4. **Дуйшо кызы Нуржан**, саясий илимдеринин кандидаты, Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Ж. Абдрахманов атындагы Мамлекеттик башкаруу Академиясынын Магистратура программасынын доценти;
5. **Койчуманова Чолпон Урушбековна**, тарых илимдеринин доктору, профессор, КР УИАнын мүчө-корреспонденти, И. Арабаев атындагы КМУнун Э.Ж. Маанаев атындагы Тарых жана социалдык-укуктук билим берүү институтунун директору;
6. **Онкошова Гульнара Калмаковна**, Көп функциялуу "Гармония" коомдук бирикмесинин жетекчиси;
7. **Арынова Наргиза Сапаралиевна**, экономика илимдеринин кандидаты, Батырали Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек эл аралык университетинин билим берүүнүн сапатын камсыздоо жана мониторинг бөлүмүнүн башчысы, EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо системасы боюнча эксперти;
8. **Садырова Гулзат Камчыбековна**, К.Скрябин атындагы Кыргыз Улуттук Агрардык Университетинин Сапат, аккредитация жана лицензиялоо бөлүмүнүн башчысы. EdNet агенттигинин сапатты камсыздоо жана аккредитациялоо боюнча эксперти;
9. **Нургалиева Алмагуль Шаймуратовна**, экономика илимдеринин кандидаты, профессор, С. Сейфуллин атындагы Казак агротехникалык изилдөө университетинин академиялык маселелер боюнча департаментинин директорунун орун басары;
10. **Нарынгуль Маргазиева**, PhD, доценттин милдетин аткаруучу, Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин туризм факультетинин деканынын орун басары;
11. **Мусабекова Зинат Ракумовна**, химия илимдеринин кандидаты, доцент, Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин химия жана химиялык технология факультетинин ЮНЕСКО физикалык жана коллоиддик химия кафедрасынын башчысы;
12. **Шаршеев Эрмек Сабырович**, техникалык илимдердин кандидаты, доцент, Б. Н. Ельцин атындагы Кыргыз-Россия Славян университетинин Архитектура, дизайн жана курулуш факультетинин «Экология жана өзгөчө кырдаалдарда коргонуу» кафедрасынын доценти;
13. **Сулайманова Майрамгул Азизбековна**, А. Мырсабеков атындагы Ош мамлекеттик педагогикалык университетинин «Химия» багыты боюнча ТТГФ тобунун 4-курс студенти.

Тиркеме 2. Эксперттик комиссиянын билим берүү уюмуна болгон сапарынын программасы.

КЛАСТЕР 2 – жогорку билим деңгээли

Образовательная организация: Ошский Государственный Университет

Аккредитуемые программы: Кластер 2-580700 Управление бизнесом (бак), 620001 Прикладная геодезия (спец), 600200 Туризм (бак), 520100 Химия (бак)

Адрес: Кыргызская Республика, 723500, г. Ош, ОшГУ, ул. Ленина, 331

Дата: 06-07 апреля 2026 г.

КЛАСТЕР 2 – уровень ВПО

Время	Мероприятие	Участники	Ауд
06 апреля 2026 г.			
08.30 - 08.50	Сбор в главном корпусе	<i>Экспертная комиссия</i>	
09.00 - 09.25	Встреча с ректором ОшГУ <i>Совместная встреча с экспертными комиссиями всех кластеров)</i>	<i>Список респондентов указан в Приложении 1</i>	
09.30- 10.00	Встреча с АУП (проректора, департамент качества, Ассоциация выпускников, центр карьеры и трудоустройства)	<i>Приложение 1</i>	
10.30-11.00	Интервью с рабочей группой ОП Химия, включая <u>руководителя программы</u>	<i>Приложение 1</i>	
11.05-12.05	Интервью с рабочей группой ОП Управление бизнесом, <u>руководителя программы</u>		
12.05 – 13.00	Обед		
13.05-13.35	Интервью с рабочей группой ОП Туризм, включая <u>руководителя программы</u>		
13.35-14.05	Интервью с рабочей группой ОП Прикладная геодезия, включая <u>руководителя программы</u>		
14.10-15.10	Интервью с ППС программ: Туризм и Управление бизнесом	<i>Приложение 1</i>	
15.15-16.15	Интервью с ППС программ: Прикладная геодезия и Химия	<i>Приложение 1</i>	

16.15-17.00	Подведение итогов первого дня		
17.00-18.00	Обзор инфраструктуры		
07 апреля 2026			
08.45	Сбор в вузе		
09.00- 10.00	Интервью со студентами программ: Туризм и Управление бизнесом	<i>Приложение 1</i>	
10.05-11.05	Интервью со студентами программ: Прикладная геодезия и Химия		
11.10-11.40	Интервью с представителями доп. служб (<i>при запросе комиссии</i>)		
11.40 – 12.00	Посещение занятий всех программ		
12.00-13.00	Обед		
13.05 - 14.15	Интервью с выпускниками всех образовательных программ	<i>Приложение 1</i>	
14.20 – 15.20	Интервью с работодателями всех образовательных программ	<i>Приложение 1</i>	
15.30 -17.00	Закрытое обсуждение экспертной комиссии о результатах визита	Экспертная комиссия	
17.00 -17.40	Обсуждение результатов визита экспертных комиссий всех Кластеров с ректором и руководителями всех образовательных программ	Руководство вуза и руководители образовательных программ	

Туркеме 3. Окуу жыйынтыктарынын тизмеси.

<i>Тейлөөчү предметтер үчүн түзүлгөн ОНдор</i>	
1-Окуу натыйжа үч тилде баарлашат: кыргыз жана орус тилдеринде В2 деңгээлинде, чет тилдердин биринде В1 деңгээлинде кесиптик чөйрөдө кеп ишмердүүлүгүн жүргүзөт.	Үч тилде баарлашат: кыргыз жана орус тилдеринде В2 деңгээлинде, чет тилдердин биринде В1 деңгээлинде кесиптик чөйрөдө кеп ишмердүүлүгүн жүргүзөт.
2-Окуу натыйжа Инсандык, улуттук иденттүүлүктү сактоо менен жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды урматтайт, мыйзамдулукту сактайт жана өнүгүүсүнө, жайылтылышына кам көрө алат, мамлекеттин кызыкчылыктарына жана социалдык чөйрөдө инсандык, жарандык, укуктук жоопкерчилик мамиледе болот.	Инсандык, улуттук иденттүүлүктү сактоо менен жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды урматтайт, мыйзамдулукту сактайт жана өнүгүүсүнө, жайылтылышына кам көрө алат, мамлекеттин кызыкчылыктарына жана социалдык чөйрөдө инсандык, жарандык, укуктук жоопкерчилик мамиледе болот.
3-Окуу натыйжа Идеяларды жаратууга жана критикалык ой жүгүртүүгө, башка көз караштарды интеграциялоого жана талдоого жөндөмдүү, профессионалдык чөйрөдө аргументтүү жана конструктивдүү ойлонот, ишкердик жүргүзүүдө стандарттык эмес кырдаалда өзүн-өзү башкарат, психологиялык туруктуулукту жана изилдөөчүлүк жөндөмдөрдү колдоно алат.	Идеяларды жаратууга жана критикалык ой жүгүртүүгө, башка көз караштарды интеграциялоого жана талдоого жөндөмдүү, профессионалдык чөйрөдө аргументтүү жана конструктивдүү ойлонот, ишкердик жүргүзүүдө стандарттык эмес кырдаалда өзүн-өзү башкарат, психологиялык туруктуулукту жана изилдөөчүлүк жөндөмдөрдү колдоно алат.
4-Окуу натыйжа Заманбап маалыматтык-телекоммуникациялык технологияларды жана математикалык методдорду колдонот, техникалык, санариптик жана креативдүү экономиканын тенденцияларына ийкемдүү мамиле жасайт.	Заманбап маалыматтык-телекоммуникациялык технологияларды жана математикалык методдорду колдонот, техникалык, санариптик жана креативдүү экономиканын тенденцияларына ийкемдүү мамиле жасайт.
<i>Кесиптик дисциплиналар үчүн түзүлгөн ОНдор</i>	
5-Окуу натыйжа Жаратылыш ресурстарын коргоого, адамдын социалдык-этномаданий активдүүлүгүнө жана эл алдында сүйлөөгө, туристтик продуктуларды туура талдоо боюнча жыйынтык чыгарууга жөндөмдүү.	600200 туризм программасында окуган студенттер жаратылыш ресурстарын коргоого, адамдын социалдык-этномаданий активдүүлүгүнө жана эл алдында сүйлөөгө, туристтик продуктуларды туура талдоо боюнча жыйынтык чыгара алат.
6-Окуу натыйжа Керектөөчүлөрдүн суроо-талабына ылайык, туристтик ишканаларды пландоо, жарнамалоо, сервистик-технологиялык ишмердүүлүгүндө салттуу жана инновациялык идеяларды түшүнөт, аларды ишмердүүлүгүндө колдоно алат.	ББПдагы талаптарды аткарууда керектөөчүлөрдүн сурооталабына ылайык, туристтик ишканаларды пландоо, жарнамалоо, сервистик-технологиялык ишмердүүлүгүндө салттуу жана инновациялык идеяларды түшүнөт, аларды ишмердүүлүгүндө колдууга жөндөмдүү.

7-Окуу натыйжа Туристтик ишмердүүлүктө технологиялык, экономикалык мыйзам ченемдүүлүктөргө теориялык, практикалык жана илимий жактан ой жүгүртүп, аларды эсептөөдө, чыгашаларын баалоодо бизнес план иштеп, анализ жүргүзө алат.	Бул окуу натыйжасына жетүүдө бүтүрүүчү туристтик ишмердүүлүктө технологиялык, экономикалык мыйзам ченемдүүлүктөргө теориялык, практикалык жана илимий жактан ой жүгүртүп, аларды эсептөөдө, чыгашаларын баалоодо бизнес план иштеп, анализдей алат.
8-Окуу натыйжа Туристтик ишмердүүлүктү уюштурууда, долбоорлоодо жергиликтүү жана эл аралык стандарттарды пайдаланып, туруктуу өнүгүү максаттарына ылайык алган базалык билимдеринин негизинде ой жүгүртүүсүн, сунуш-пикирлерин илимий ишмердүүлүгүндө колдоно алат.	600200 туризм бакалавр программасы боюнча туристтик ишмердүүлүктү уюштурууда, долбоорлоодо жергиликтүү жана эл аралык стандарттарды пайдаланып, туруктуу өнүгүү максаттарына ылайык алган базалык билимдеринин негизинде ой жүгүртүүсүн, сунушпикирлерин илимий ишмердүүлүгүндө пайдаланууга жөндөмдүү болот.
9-Окуу натыйжа Теориялык жана практикалык алган билимдеринин натыйжасында өз ишмердүүлүгүн илимизилдөөдө, техникалык каражаттарды колдонууда, тейлөө иштеринде пайдалануу менен жыйынтыктарды чыгарат жана анализ бере алат.	Билим берүү программасында теориялык жана практикалык алган билимдеринин натыйжасында өз ишмердүүлүгүн илим-изилдөөдө, техникалык каражаттарды колдонууда, тейлөө иштеринде пайдалануу менен жыйынтыктарды чыгарат жана анализдөөгө жөндөмдүү болот.

Тиркеме 4. Эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан анализделген документтер менен иштердин тизмеси.

1. 600200. Туризм (бакалавр) негизги билим берүү программасы, КРнын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан берилген лицензия
2. Жогорку кесиптик билим берүү багытынын билим берүү стандарты
3. ББП негизги документтери
4. ББП нын стратегиялык камсыздалышы боюнча документтер
5. СКС боюнча документтер
6. Окутуучулар жана студенттер үчүн колдонмо
7. Ош мамлекеттик университетинин тышкы жана ички байланыштары
8. Туризм багытынын базалык окуу планы.
9. Туризм багытынын эксперименталдык окуу пландары
10. 2025-2026- окуу жылы үчүн пландаштырылган ОМК, кафедранын отурумдарынын планы, жыйналыштардын протоколдору.
11. Тандоо курстарынын каталогу
12. Экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын окутуучуларынын окуу программалары (силлабустар)
13. Штаттык жадыбал (профессордук-окутуучулук курам жөнүндөгү маалыматтар)
14. Профессордук -окутуучулук курамдын резюмелери
15. 600200. Туризм багыты боюнча билим берүү үчүн лабораториялык -техникалык база
16. Практикаларды өткөрүү үчүн зарыл болгон ишканалар, мекемелер менен түзүлгөн келишимдер, практикалардын отчеттору.
17. “Окутуучу студенттин көзү менен” сурамжылоонун жыйынтыктары
18. Стейкхолдерлердин сурамжылоосунун жыйынтыктары
19. Стейкхолдерлердин сурамжылоосунун анализи
20. Ата-энелердин анкетасы
21. Экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын окутуучулары үчүн кесиптик өнүгүү боюнча документтер (сертификаттар, дипломдор)
22. Квалификациялык жумуштар, антиплагиаттардын жыйынтыктары, практиканын күндөлүгү
23. Студенттердин мобилдүүлүгү боюнча маалымат
24. Студенттин жекелештирилген билим берүү планы
25. Студенттердин жетишкендиктеринин көрсөткүчтөрү
26. Экономикалык география, тармактык экономика жана туризм кафедрасынын сайты.
27. 600200. Туризм ББП өздүк баалоо жүргүзүү боюнча өздүк отчету.